

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 28 MAART 1917

No. 65

INHOUD

	Blz.
DE FEDERAL RESERVE BOARD EN DE CREDIETVERLEENING	
AAN DE GEALLIEERDEN	225
Duitsche Scheepvaartplannen na den oorlog	226
Index-cijfers	227
Maatregelen tot beperking van het Baargeldverkeer in	
Frankrijk	227
De Rijksmiddelen	228
Onze eierproductie en eierhandel	228
Gegevens omtrent den economischen en socialen toestand	
in Nederland gedurende 1916. I	229
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	231
MAANDCIJFERS:	
Spaarbankcijfers	231
Overzicht der Rijksmiddelen	232
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	232—242
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000. Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

27 MAART 1917.

Hoewel de prolongatierente neiging tot stijgen vertoonde is er in den algemeenen toestand van de geldmarkt weinig of geen verandering gekomen. Het aanbod van geld was eerder grooter. De rente voor particulier-disconto was dan ook in tegenstelling met de prolongatierente lager. Puik driemaands papier vond aanvankelijk à 2½ pCt. en ten slotte à 1¾ pCt. grif plaatsing. Prolongatie noteerde 2¼—2½—2½ pCt.

Bij de inschrijving op f 30 miljoen schatkistpapier werd ingeschreven voor f 63.513.000. Toegewezen werden f 8.590.000 driemaandspromessen op een basis van 1½ pCt., f 13.400.000 zesmaandspromessen à 2¼ pCt. en f 8.100.000 éénjaarsbiljetten à 3¼ pCt.

Scheepvaartmoeilijkheden blijven zorg baren. Het geval met de Princess Melita, den gewapenden Engelschen koopvaarder, die na een vruchteloze poging om

binnen te vallen zich op zee van zijn bewapening ontdoed en daarna als ongewapend handelsvaartuig werd toegelaten, heeft aanleiding gegeven tot vertoogen zowel van Engelsche als van Duitsche zijde. De Regeering heeft hierbij haar standpunt, dat gewapende koopvaarders met oorlogsschepen zijn gelijk te stellen, onverzwakt gehandhaafd.

Een aanbod van Duitsche zijde in verband met de torpedeering der zeven schepen op 22 Februari j.l. is door Nederland van de hand gewezen.

DE FEDERAL RESERVE BOARD EN DE CREDIETVERLEENING AAN DE GEALLIEERDEN.

Op 28 November 1916 heeft de Federal Reserve Board een circulaire het licht doen zien, waarbij in beginsel stelling werd genomen tegen de toenemende credietverleening aan het buitenland. De circulaire, welke in dit weekblad — 13 December 1916, no. 50 — uitvoerig besproken werd, verscheen op een oogenblik, toen juist de Firma Morgan een nieuwe uitgifte van Fransche en Engelsche schatkistbiljetten had aangekondigd. Al kwam de circulaire niet geheel onverwacht, zij liet niet na op de New Yorksche en Londensche beurzen haar invloed te doen gelden. Immers men zag zeer goed in, wat het bij het nog steeds toenemend tekort op de betalingsbalans voor de geallieerden beteekende om voor het op peil houden van den wisselkoers uitsluitend of vrijwel uitsluitend op den goudvoorraad en de nog in beide landen aanwezige Amerikaansche fondsen te moeten steunen.

Sedert zijn vier maanden verlopen en het is den geallieerden gelukt, niettegenstaande het standpunt van den Fed. Reserve Board, de wisselkoersen op het nu reeds sinds maanden geldende niveau te houden. Weliswaar is het niet gegaan zonder belangrijke offeringen. Zoo steeg het deel van den goudvoorraad der Fransche Bank dat als „goud in het buitenland” wordt opgegeven, van nog geen 700 miljoen in het eind van October van het voorgaande jaar, op een huidig bedrag van ongeveer 2 milliard, terwijl uit regelde aanvullingen van de regeling, naar welke de Engelsche regeering bereid is Amerikaansche fondsen van Engelsche houders over te nemen, bleek, dat ook in dit opzicht men deed wat mogelijk was.

Berichten uit New York melden thans, dat de Fed. Reserve Board op zijn standpunt van 28 November 1916 is teruggekomen, wederom in eene uitvoerige circulaire, gedateerd 9 dezer, welke met het oog op het belang der zaak hieronder in haar geheel vertaald volgt:

„Uit verschillende beschouwingen, hier en elders gevoerd, is ons gebleken, dat er misverstand bestaat omtrent de houding van den Federal Reserve Board met betrekking tot het onderbrengen van vreemde leeningen in de Vereenigde Staten. Wel ver van bezwaar te hebben tegen het plaatsen van vreemd papier op de Amerikaansche markt, acht de Board dit van hoog belang en ziet zij er een natuurlijke en goede manier

in om de saldo's te onzen gunste, ontstaan door onzen ontzaglijken uitvoer, te vereffenen. Er zijn tijden, dat een dergelijke wijze van vereffenen aan te bevelen is als een van de beste middelen om onzen buitenlandschen handel te behouden en te beschermen.

„De Board heeft reeds doen weten, dat zijn mededeelingen van 28 November l.l. allermint verband hielden met de credietwaardigheid van eenigen buitenlandschen staat, welken ook, doch uitsluitend ingegeven waren door beginselen van richtig bankbeheer, welke wij onder de toenmalige omstandigheden op den voorgrond meenden te moeten stellen. Bezwaar bestond onder de toenmalige omstandigheden tegen het overmatig vastleggen door de banken van gelden in vreemde leeningen, niet echter tegen de bruikbaarheid in het algemeen van zoodanige leeningen als vorm van belegging.

„De Board was toen en is ook thans nog van meening, dat de liquide positie der banken niet in de waagschaal behoort te worden gesteld door een overmatig en niet verstandig vastleggen van haar liquide middelen in beleggingen op langen termijn. Het standpunt van den Board ten opzichte van dit beginsel blijft geheel ongewijzigd en de Board blijft van oordeel, dat vreemde leeningen in de eerste plaats een beroep behooren te doen op het belegend publiek en niet de gelden der banken tot over de grenzen door gezonde beginselen gesteld, in beslag behooren te nemen.

„Hoe dit evenwel moge zijn, de Board acht het met het oog op de verhoudingen van het oogenblik en den invloed, die van een en ander, op onzen buitenlandschen handel uitgaat, wenschelijk, alle misverstand, dat nog omtrent zijn uiteenzetting van 28 November j.l. mocht bestaan, te verwijderen.

„Sedert dien datum heeft de goudreserve van het land eene belangrijke verdere versterking ondergaan, hetgeen een breeden grondslag voor verder crediet vormt.

„De Board is van oordeel, dat de banken juist handelen, wanneer zij haar tusschenkomst verleen om beleggingen in handen van hun cliënten te brengen en met het oog hierop een redelijk bedrag aanwenden tot het aankopen van vreemde papieren. Hiertegen kan geen bezwaar bestaan, zoolang het niet leidt tot een overmatig vastleggen der beschikbare middelen en de liquide positie der bank onaangetast laat.

„De Board had allermint de bedoeling een advies te geven omtrent eenige speciale leening. Hij stelt er prijs op onomwonden te verklaren, dat hij er niet aan dacht, bij het Amerikaansche publiek een onwiltende houding in het leven te roepen tegenover wenschelijke buitenlandsche belegging, en legt er den nadruk op, dat voor belegging beschikbare Amerikaansche gelden ten voordeele van den buitenlandschen handel van het land en den binnenlandschen economischen toestand, voor den aankoop van zoodanige fondsen kunnen worden gebezigd.”

Legt men deze circulaire naast de vorige — zie blz. 798 van den vorigen jaargang — dan ontkomt men niet aan den indruk, dat de tweede circulaire, niettegenstaande de herhaalde verzekeringen van het tegendeel, feitelijk het principieele betoog der eerste voor een goed deel te niet doet. Van Engelsche zijde wordt hierop niet zonder eenige voldoening gewezen.

Hoe dit evenwel zij, het praktische gevolg is, dat thans het Engelsche en Fransche schatkistpapier weder in vernieuwde mate op de Amerikaansche markt een onderkomen zal kunnen vinden.

DUITSCHES SCHEEPVAARTPLANNEN NA DEN OORLOG.

Geen tak van bedrijf in Duitschland heeft dermate onder de omstandigheden van den oorlog geleden als de groote scheepvaart. Ook andere bedrijven liggen stil en zien zich de winst van jaren ontgaan; nergens is het verlies echter zoo groot als in de reederijbedrijven.

De verliezen aan schepen, door den vijand tot zinken gebracht of in beslag genomen, vertegenwoordigen milliarden en grooter nog is de waarde der schepen, die in vreemde havens vastliggen. Stelt men daartegenover de scheepvaart der geallieerden en die van de neutrale landen, die, hoe talrijk ook aan die zijde de verliezen zijn, niettemin in deze jaren in financiële kracht in hooge mate zijn vooruitgegaan, dan is duidelijk, dat na het sluiten van den vrede de Duitse scheepvaart onder heel wat ongunstiger omstandigheden dan tevoren de mededinging zal moeten opvatten. Uitgesloten is allermint, dat het gebrek aan scheepsruimte, dat althans door geallieerden en neutralen dermate wordt gevoeld, zich na den oorlog ook voor Duitschland zal laten gelden. Immers het is zeer de vraag of Duitschland, wanneer het straks uitsluitend op de eigen laadruimte mocht zijn aangewezen, in staat zal zijn in de behoeften aan scheepsruimte voor den lang onderbroken stroom van overzeesche grondstoffen en producten in voldoende mate te voorzien.

De Duitse reederijen hebben, naar een der laatste nummers van de Allg. Schiff. Ztg. mededeelt, deze mogelijkheid reeds lang onder de oogen gezien en met den Reichskommissar für Uebergangswirtschaft overleg gepleegd. Willen evenwel niet alleen de aan de scheepvaart geslagen wonden spoedig geheeld worden, doch bovendien de Duitse scheepvaart na den oorlog voor zijn taak opgewassen zijn, dan zal krachtige financiële steun van het rijk niet gemist kunnen worden. Ook de Rijksdag was hiervan doordrongen toen hij reeds in Mei van het vorige jaar besloot „zonder verwijl in samenwerking met den Kriegsaussschuss der deutschen Reedereien alle maatregelen te treffen, welke kunnen strekken tot handhaving en vermeerdering van de Duitse handelsvloot in binnen-, kust- en zeeverkeer, en in het bijzonder den Duitse reederijen door het ter beschikking stellen van voldoende gelden den aanbouw van handelsschepen te vergemakkelijken.

Thans is, naar het blad mededeelt, in aansluiting aan deze beslissing van den Rijksdag een wetsontwerp in gereedheid gebracht, waarin voorgesteld wordt een crediet van 300 miljoen uit te trekken, om in den vorm van leeningen den aanbouw van nieuwe schepen en eventueel den aankoop van schepen in den vreemde te steunen. Het voorstel gaat er van uit, dat reeds dadelijk een vermeerdering van de handelsvloot met rond 1.500.000 ton tegen 300 mark bouwkosten per ton, noodzakelijk is. De leeningen zullen tweederde der bouwkosten mogen bedragen, waarbij eventuele vergoeding van de Regeering wegens schade door leger of marine toegebracht, in aftrek zal worden gebracht. De leeningen zijn voor de eerste helft renteloos, voor de andere helft dragen zij 6 pCt. rente. Op de rentelooze voorschotten zal in de eerste 10 jaren 4 pCt. en vervolgens 10 pCt. per jaar worden afgelost, op de rentedragende 10 pCt. jaarlijks. De leeningen zullen door hypotheek op het schip of andere zekerheid gedekt moeten worden, terwijl alle schepen op zijn laatst 5 jaar na het sluiten van den vrede in de vaart moeten zijn. Bij het verleen van voorschotten zal met de door de verschillende reederijen geleden verliezen rekening worden gehouden, terwijl in beginsel alleen voorschotten zullen worden verleend voor schepen, die geheel of hoofdzakelijk voor de vrachtaart zijn ingericht. Uit deze bepaling en uit de volgende, krachtens welke verliezen aan passagiersschepen bij de verleen van voorschotten gelijkelijk in rekening zullen worden gebracht, blijkt dat vooral versterking van de vrachtruimte oogmerk der regeling is.

Het blad acht het juist gezien, dat men reeds thans met een ontwerp van deze strekking komt en niet, zooals na den oorlog van 1870—'71, met een Reederij-Entschädigungsgesetz, dat eerst geruimen tijd na den oorlog tot gevolgen kan leiden. De Duitse gemeenschap moet de kosten van het wederoprichten van het overzeesche verkeer dragen. Juist is ook de bepaling, dat bij verlies van het schip de ver-

dere terugbetaling van het voorschot gestaakt zal mogen worden.

Intusschen is, naar het schijnt, het ontwerp in Duitse scheepvaartkringen niet met onverdeelde instemming ontvangen. De bedenkingen richten zich niet zoo zeer tegen den algemeenen opzet van het ontwerp. Bezwaar bestaat echter tegen het feit, dat den reederijen opgedragen wordt reeds dadelijk met den aanbouw te beginnen. Immers de bouwkosten, welke voor den oorlog 150—180 Mk. per ton bedroegen, zijn thans tot 400—500 Mk. gestegen, terwijl het geheel onzeker is, of na den oorlog nog op een voldoende langdurig tijdvak van evenredig hogere vrachten zal mogen worden gerekend. De vraag wordt dan ook gesteld of aldus niet op de reederijen een last of althans een risico wordt gelegd, dat wel eens kon blijken den genoten steun belangrijk te overtreffen.

INDEX-CIJFERS.

Konden wij voor de maand Januari eenige verdraging vaststellen in de prijzen, voor Februari valt een snel oploopen te vermelden; de index-cijfers stegen met 119 punten tot 5072. In Februari 1915 was het totaalcijfer 3131; gedurende de 12 volgende maanden steeg het met 877 tot 4008; in de afgelopen 12 maanden met 1064 tot 5072, waaruit blijkt, dat in de beide jaren de prijzen zich ongeveer in dezelfde mate in stijgende richting bewogen. Hieronder volgt de gewone statistiek.

Data	Granen en vleesch	Anderc voedings- en genotm.	Grondstoffen textiel- industrie.	Delfstoffen.	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5)	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April "	560	350 1/2	626 1/2	493	567	2597	118,0
1 Juli "	565 1/2	345	616	471 1/2	551	2549	115,9
Einde Juli "	579	352	616 1/2	464 1/2	553	2565	116,6
" Aug. "	641	369	628	474	588	2698	122,6
" Sept. "	646	405	611 1/2	472 1/2	645	2780	126,4
" Oct. "	656 1/2	400 1/2	560	458	657	2732	124,2
" Nov. "	683	407 1/2	512	473	684 1/2	2760	125,5
" Dec. "	714	414 1/2	509	476	686 1/2	2800	127,3
" Jan. 1915	786	413	535	521	748	3003	136,5
" Febr. "	845	411	552 1/2	561 1/2	761	3131	142,3
" Mrt. "	840	427	597	644	797	3305	150,2
" April, "	847	439 1/2	594 1/2	630	816	3327	151,2
" Mei "	893	437	583	600	814	3327	151,2
" Juni "	818	428	601	624	779	3250	147,7
" Juli "	838 1/2	440 1/2	603	625	774	3281	149,1
" Aug. "	841	438 1/2	628	610 1/2	778	3296	149,8
" Sept. "	809 1/2	470 1/2	667	619 1/2	769 1/2	3336	151,6
" Oct. "	834	443 1/2	681	631 1/2	781	3371	153,2
" Nov. "	871 1/2	444	691	667 1/2	826	3500	159,1
" Dec. "	897	446	731	711 1/2	848 1/2	3634	165,1
" Jan. 1916	946 1/2	465	782 1/2	761 1/2	884 1/2	3840	174,5
" Febr. "	983	520 1/2	805 1/2	801 1/2	897 1/2	4008	182,2
" Mrt. "	949 1/2	503	796 1/2	851	913	4013	182,4
" April, "	970 1/2	511	794 1/2	895	1019	4190	190,5
" Mei "	1024	529	805	942	1019	4319	196,3
" Juni "	989	520	794	895	1015	4213	191,5
" Juli "	961	525	797	881	1040	4204	191,1
" Aug. "	999 1/2	531 1/2	882	873	1086	4372	198,7
" Sept. "	1018	536 1/2	937	858 1/2	1073	4423	201,0
" Oct. "	1124 1/2	543	990 1/2	850 1/2	1087 1/2	4596	208,7
" Nov. "	1177 1/2	558	1091	850 1/2	1102	4779	217,2
" Dec. "	1294	553	1124 1/2	824 1/2	1112	4908	223,0
" Jan. 1917	1310	561	1137	825 1/2	1119 1/2	4953	225,1
" Febr. "	1312 1/2	581 1/2	1189	829 1/2	1159 1/2	5072	230,5

In alle rubrieken is prijsstijging waar te nemen. Volgens de aantekeningen van The Economist zijn — wat de afdeeling der voedingsmiddelen aangaat — de prijzen voor rundvleesch, rijst en varkensvleesch aanmerkelijk gestegen, terwijl daarentegen gerst en buitenlandsche tarwe in prijs achteruitgingen. Thee en suiker bewogen zich sterk in opgaande richting. De groep der textielgoederen vertoont ook een groote prijsstijging. De katoenmarkt bood veel belangrijks.

Bij den aanvang der maand liep de prijs terug, doch al spoedig trad een scherpe reactie in. De prijs van Egyptische katoen steeg van week tot week en eindigde de maand 2 d. boven het prijsniveau, dat tijdens de opgewekte marktstemming in November l.l. werd bereikt. Delfstoffen waren betrekkelijk vast. In de groep der diversen trok vooral de prijs van Fine hard Para rubber de aandacht, die tot 4/ opliep, terwijl talk, olieozaden en soda mede hunnen prijs op een hooger niveau brachten.

MAATREGELEN TOT BEPERKING VAN HET BAARGELDVERKEER IN FRANKRIJK.

Reeds jaren voor het uitbreken van den oorlog bestond in Frankrijk een streven tot beperking van het baargeldverkeer, en werd met name voor een chèque en girowezen propaganda gemaakt. In deze beweging vervulde de Banque de France, met den steun der regeering achter zich, de leidende rol. De resultaten weerspiegelen zich tot zekere hoogte in den omzet op de girorekeningen der Banque de France, welke bedroeg (in millioenen frs.):

1897	45.007
1900	106.224
1905	175.748
1910	251.709
1914	341.490

In 1915 daalde dit bedrag echter tot 154.513 millioen frs., niettegenstaande een vermeerdering van de omzetten over de rekening van den staat van 13,7 milliard frs. in 1914 tot 85,4 in 1915.

De toestand van de Banque de France was terzelfder tijd door de voortdurend toenemende uitgifte van ongedekte bankbiljetten dusdanig geworden, dat voorziening hierin een dringende noodzakelijkheid werd. Immers, zolang de bankpapieremissie zich slechts te richten had naar de betalingswijze en credietbehoefte van de bevolking, lag in de hoogte van die uitgifte geen direct economisch gevaar: anders van dit, toen de oorlogsomstandigheden den Staat noopten voor enorme bedragen beslag te leggen op de middelen van de Bank. Een deugdelijk middel tot beperking van den zwellenden bankbiljettenstroom meende men in de uitbreiding van het giro- en chèqueverkeer te kunnen vinden, zoodat het geen verwondering kan baren, dat het vraagstuk meer en meer op den voorgrond kwam en ook de regeering zich direct er in ging interesseeren. Ook voor ons is het niet zonder belang eens na te gaan, wat onder deze omstandigheden in Frankrijk op dit gebied heeft plaats gevonden. Dat de Banque de France harerzijds door nieuwe faciliteiten, instelling van provisievrje chèques en credietbrieven naast de bestaande girobiljetten en door krachtige propaganda (brochure „servez-vous des chèques") het baargeldverkeer zooveel in haar vermogen lag zou trachten te beperken, lag voor de hand. Al spoedig volgde ook de wetgever. Reeds geruimen tijd had men in Frankrijk de invoering van een postchèqueverkeer overwogen; het laatst was dit onderwerp in 1909 bij de Kamer in behandeling geweest, zonder dat evenwel een wettelijke regeling tot stand kwam. Thans echter is op den 28sten September 1916 een wet betreffende de invoering van de chèques postaux aangenomen. Deze wet passeerde, hoe belangrijk zij ook mocht zijn; zonder eenige discussie de Kamer, doch werd in de pers heftig gecritiseerd. Volgens art. 6 zijn de verschillende sedert 1865 in de Fransche — in tegenstelling tot onze — wetgeving aangebrachte aanvullingen en verbeteringen betreffende de chèque, niet op de nieuwe chèque postal toepasselijk. Op grond hiervan voert „Le Temps" van 30 September 1916 aan, dat deze „chèque" postal eigenlijk niets anders is dan de gewone postwissel met eenige verbeteringen, die evengoed hadden kunnen worden aangebracht, zonder een enkele maal het woord chèque te gebruiken, wat nu slechts aanleiding tot verwarring kan geven ten na-

deele van de geheele ontwikkeling van het chèque-verkeer.

Doch ook van andere zijde kwamen hervormingen tot stand. Het Fransche Departement van Financiën, zich wel bewust hoezeer de Staat aansprakelijk was voor de sterke vermeerdering van de bankpapier-emissie der Banque de France, zocht thans indirect de Bank verlichting te brengen en wel op 2 wijzen.

In de eerste plaats werden de nieuw ingestelde chèques der Banque de France voor alle betalingen aan den Staat aanvaard. Verder werden door opvolgende ministeriële decreten chèques, welke gekruist zijn („crossed check”) en wel speciaal op naam van de Banque de France, zoodat zij slechts door deze geind kunnen worden, aangenomen aan de staatskantoren tot voldoening der directe belastingen (Mei 1916), voor betalingen boven de 100 frs. van verkochte producten der domeinen, voor betaling van douanegelden, indirecte belastingen en producten van de staatsmonopolies (Juli 1916) en ten slotte voor betalingen aan de Post en Telegraphie.

In de tweede plaats werd besloten, dat betalingen aan crediteuren van den Staat ook niet chèques op de Banque de France verricht konden worden, en aan de betaalmeesters werd aangezegd van deze betalingswijze zooveel mogelijk gebruik te maken. Dit was nog slechts een begin. Een volgend besluit hield in, dat vanaf 10 Mei 1916 crediteuren van den Staat wegens gedane leveranties voor bedragen boven de 1000 frs. nog slechts door middel van giro-overschrijvingen of gekruiste chèques op de Banque de France betaling konden verkrijgen. Alleen kleinere bedragen, en dan nog slechts op nadrukkelijk verlangen, konden in klinkende munt of bankpapier worden uitbetaald. Op deze wijze gelukte het de Caisse Centrale du Trésor public te Parijs de betalingen in baar tot 3½ pCt. van het geheel te beperken; in de provincie daarentegen was het resultaat onvoldoende.

Den 20sten Juli 1916 kwam een radicale hervorming tot stand, welke op het volgende neerkomt. In 't algemeen worden aan crediteuren door den Staat geen sommen boven 1000 frs. in baar uitbetaald. Betaling geschiedt dan, zoo de crediteur een eigen bankrelatie heeft, door directe overschrijving op zijn rekening, 't zij bij de Banque de France zelve, 't zij door hare bemiddeling bij een andere bank. Heeft echter de crediteur een eigen rekening bij een betaalmeester, of op den nader te noemen voet bij de Caisse Centrale zelf, dan wordt de verschuldigde som eenvoudig op die rekening gecrediteerd. Formeel bestaat er weliswaar geen wettelijke dwang om deze betalingswijze te kunnen doorvoeren, maar in de practijk zal dit weinig verschil maken, doordat de Staat in ieder leverantie-contract opneming van de giroclausule vordert. In verband met een en ander — en dit is van groote beteekenis — werd nu op 23 Juni 1916 ingesteld eene „compte de dépôt de fonds à la Caisse Centrale du Trésor public”. Vorderingen op den Staat en de Departementen kunnen daar tijdelijk ter beschikking van de schatkist gelaten worden, tegen een vergoeding van 2 pCt. 's jaars. Bij de Caisse Centrale en bij de betaalmeesters kan steeds gedisponeerd worden, bij de laatsten echter slechts door middel van chèques door de Caisse Centrale geveiseerd.

Waar op deze rekening niet anders dan bedragen door den Staat verschuldigd, kunnen worden geplaatst, zal hierdoor eenerzijds aan de Banken geen concurrentie aangedaan worden. Anderzijds echter ligt in de hooge rentevergoeding, 2 pCt. tegenover ½ pCt. bij de meeste Banken, een sterke prikkel om niet direct benodigde gelden bij de Caisse Centrale te laten staan. Uit financieel-politiek oogpunt beschouwd is de instelling van deze Staatsdeposito's niets anders dan een middel tot uitstel van betaling der door den Staat verschuldigde bedragen tegen 2 pCt. rente.

De Fransche pers betoonde zich met dezen nieuwen stap sterk ingenomen, zonder zich evenwel het in dit

instituut schuilende gevaar, dat op deze wijze weder een nieuwe vorm van zwevende schuld wordt gecreëerd, te ontveinzen. Intusschen oefent de maatregel aan den anderen kant stellig op de verdere bankbiljetten-emissie een niet te onderschatten invloed uit, die bij beoordeeling van de niettemin zoo gestegen circulatie van de Banque de France, niet uit het oog mag worden verloren.

DE RIJKSMIDDELEN.

Het overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de eerste twee maanden van dit jaar geeft ons aanleiding het volgende op te merken.

De zegel- en registratierechten brachten weder belangrijk meer op dan het geraamde bedrag, vermoedelijk bloot in verband met de aanhangige herziening van de zegel- en registratiewetgeving. Een beeld van den treurigen toestand, waarin onze handel en scheepvaart verkeeren, treffen wij aan in de cijfers der invoerrechten en loodsgelden, die aanzienlijk beneden de raming blijven.

De belastingen, die in verband met de buitengewone omstandigheden geheven worden, brachten ruim vier en een half millioen gulden op, waarvan anderhalf millioen voor rekening van de oorlogswinstbelasting komt. In totaal deden deze belastingen tot dusver in 's Rijks schatkist vloeien een bedrag van f 12.798.071,15.

Ook de op 1 Februari j.l. aangevangen heffing van statistiekrecht heeft over Februari al geld in het laadje gebracht, n.l. f 247.148.41½, welk bedrag natuurlijk bij de vergelijking van de opbrengst der middelen in dit jaar met die over eenzelfde tijdperk in 1914 buiten aanmerking moet blijven. Deze heffing is de eerste der nieuwe heffingen; de andere, voor zoover reeds aangenomen, traden of treden na 1 Februari in werking.

Ten slotte zij het totaal der opbrengsten over Januari en Februari, vergeleken met de totale opbrengst over die beide maanden in het jaar 1914, toen de oorlogsbrand nog slechts smeulde. Daarbij is weder uitgeschakeld hetgeen de Rijksinkomstenbelasting meer opbracht dan de bedrijfsbelasting in 1914, nadat echter de mindere ontvangst uit de gewijzigde vermogensbelasting van dat meer-bedrag is afgetrokken; terwijl bij de opbrengst van den suikeraccijns in 1917 is gevoegd het gedeelte dier heffing, dat in 1914 aan de algemeene middelen, maar in 1917 aan het Leeningfonds 1914 ten goede is gekomen. De bedoelde vergelijking verschaft ons deze cijfers:

Januari en Februari 1917:	f 23.301.000
„ „ „ 1914:	„ 21.213.000
	f 2.088.000

Een vermeerdering dus van 9,8 pCt. of, per jaar gerekend, van 3,27 pCt. Deze percentages stijgen tot 10,3 en 3,43, wanneer de (wisselvallige) opbrengst der successierechten in beide tijdvakken buiten rekening wordt gelaten, waardoor het verschil aan opbrengst over die tijdvakken f 1.923.000 bedraagt.

De geconstateerde vermeerdering, die aanvankelijk bevredigend schijnt, blijkt bij nader toezien voor den loop van 's Rijks middelen van weinig of geen beteekenis. Zij is immers geheel te danken aan het ruim vloeien van den suiker- en geslachtaccijns eenerzijds, en aan de buitengewoon hooge opbrengsten der zegel- en registratierechten anderzijds (de eerste leverden f 1.972.000, de laatste f 1.211.000 meer op dan over Januari en Februari 1914). Van blijvenden aard, wij wezen hierop reeds herhaaldelijk, is die vermeerdering dus niet.

ONZE EIERPRODUCTIE EN EIERHANDEL.

Onze eierhandel heeft de twee laatste jaren wel een groote verandering ondergaan. In de eerste plaats door de Regeeringsmaatregelen, met al de daaraan verbonden gevolgen, van soms zeer ingrijpenden aard. Doch daarnaast zijn er andere verschijnselen, door de

buitengewone omstandigheden te voorschijn geroepen, welke den handel in eieren in geheel andere banen hebben geleid.

In 1906 overtrof de invoer van eieren den uitvoer nog met 1.077.000 K.G. In 1907 kwam het keerpunt, want in dat jaar overtrof voor 't eerst de uitvoer den invoer en wel met 795.000 K.G. Sedert is het surplus uitvoer steeds gestegen, hoewel ook de invoer nog voortdurend is toegenomen. Volgens de jaarcijfers was de in- en uitvoer aldus:

Jaar	Invoer in 1000 K.G.	Uitvoer in 1000 K.G.	Meer uit- dan ingevoerd in 1000 K.G.
1907	7.102	7.897	795
1908	8.912	12.091	3.179
1909	9.250	15.004	5.754
1910	12.542	20.102	7.560
1911	14.532	20.443	5.911
1912	13.746	21.228	7.482
1913	16.344	23.104	6.760
1914	9.223	22.178	12.955
1915	66	33.231	33.165
1916	40	31.302	31.342

Onmiddellijk na het uitbreken van den oorlog werd het eierproduceerend land Galicië hevig in de krijgsbedrijven betrokken, waardoor het als exportland van eieren werd uitgeschakeld. Dit had tot gevolg, dat Duitschland met zijn groote behoeften zich op de Nederlandsche markt wierp. Terwijl anders Engeland de voornaamste afnemer was onzer eieren, werd het door overbieden van die plaats verdrongen, totdat in die van de andere zijde met ergernis aangeziene verhouding, wijziging werd gebracht door contingentering, met als basis de verhoudingen van vóór den oorlog.

Ondanks deze veranderingen en regeeringsmaatregelen bleven de prijzen der vrije eieren hoog, thans voorjaar 1917 het dubbele van 1914. Deze prijzen worden enerzijds beheerscht door de vraag van buiten en de prijzen die men in het buitenland wenscht te besteden, anderzijds door de hooge productiekosten, die in 't algemeen al meer dan verdubbeld zijn. Daarbij komt nog, dat niet voldoende voeder, 40 pCt. à 50 pCt. van het benodigde, beschikbaar wordt gesteld, waaronder noodwendig de eierproductie moet lijden.

De omstandigheden zijn voor de hoenderhouders nog al verschillend, al werken sommige regeeringsmaatregelen ook voor hen weer nivelleerend. In de streken n.l., waar veel graan wordt verbouwd en de boeren kippen houden voor en van het afval in 't bedrijf, hebben de regeeringsmaatregelen met betrekking tot naasting van de granen en ruiling voor maïs, geen voordeel gebracht. Terwijl anders naar de behoefte voor 't bedrijf 's winters werd gedorscht, is dit thans in den herfst achter elkaar gebeurd, zoodat de kippen in den afgelopen winter haast uitsluitend waren aangewezen op het regeeringsvoeder. Het overhouden van de kippen is mede door het laat invallen van den vorst in den winter 1916/17 duurder geweest dan ooit te voren. Bij de beduidend lagere productie is het vermoeden gewettigd, dat deze hoogere kosten in het a.s. seizoen niet zullen worden goedgemaakt, ook al tengevolge van de ongunstige weersgesteldheid der laatste weken.

Dit kan zeer nadeelige gevolgen hebben voor onzen hoenderstand. Nog zijn de prijzen der jonge kippen vrij hoog, hoewel niet op gelijken voet met den eieren voederprijzen. Vooral de houders van kippen, die uitsluitend op regeeringsvoeder voor hun hoenders zijn aangewezen, zullen, als er geen verandering ten goede komt, er in den komenden herfst zeer ernstig over denken zich van hun in verschillend opzicht kostbaar bezit te ontdoen. Dit zal uit den aard der zaak voor een groot deel samenhangen met het al of niet openstellen der grenzen voor den uitvoer van oude kippen. Als de uitvoer mocht worden toegestaan, dan zullen ongetwijfeld vele houders van kippen gebruik maken van de gunstige gelegenheid om zich op voor-

deelige wijze van hun bezit te ontdoen, terwijl de lust tot aankoop dit voorjaar waarschijnlijk niet heel groot zal zijn. In elk geval zal ze ver beneden het gemiddelde van vorige jaren blijven.

Er is uit den aard der zaak wel wat aan gelegen, zooals uit de in den aanhef dezes afgedrukte cijfers kan worden afgeleid, om onzen hoenderstand en daarvoor onzen eierhandel zoo goed mogelijk te handhaven en op peil te houden. Komen er in den a.s. zomer geen belangrijke verbeteringen, dan zal dat ongetwijfeld groote moeite kosten en heel wat zorgen baren.

Zw., Mrt. '16.

B. K.

GEGEVENS OMTRENT DEN ECONOMISCHEN EN SOCIALEN TOESTAND IN NEDERLAND GEDURENDE 1916.

I.

Het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek brengt in afl. 1 van den nieuwen jaargang een aantal gegevens aangaande den economischen en socialen toestand in Nederland gedurende het afgelopen jaar.

Aan de gegevens is het volgende ontleend:

Stand der arbeidsmarkt en algemeene toestand der bedrijven. Ook het afgelopen jaar heeft voor verreweg de meeste bedrijven toestanden gebracht, welke in velerlei opzicht belangrijk van de normale afweken. De buitengewone tijdsomstandigheden oefenden deels invloed ten goede (vermindering of geheel ophouden van buitenlandsche concurrentie; aanmaak van artikelen, welke voorheen uit het buitenland kwamen, hetgeen uitbreiding of oprichting van fabrieken ten gevolge had), anderdeels ten kwade (moeilijkheden met de grondstoffen; uitvoerverboden; belemmeringen van het verkeer ter zee; gebrek aan scheepsruimte en hooge vrachtprijzen; invoerverboden in het buitenland). Vergelijkt men de opeenvolgende kwartaaloverzichten dan blijkt, dat verschillende bedrijven — vooral die, welke grondstoffen uit het buitenland moeten betrekken — zich kenmerkten door zich hehaaldelijk wijzigende toestanden, welke dikwijls niet alleen plaatselijk, doch zelfs ondernemingsgewijs uiteenliepen. Ook trekt het de aandacht, dat de moeilijkheden gaandeweg toenamen en dat de toestand steeds ingewikkelder werd. Intusschen is het een verblijdend verschijnsel, dat een en ander siechts in een beperkt aantal gevallen invloed op de arbeidsmarkt heeft gehad.

De bestendinging der mobilisatie bleef uiteraard op den stand der arbeidsmarkt invloed oefenen en was mede oorzaak, dat ook dit jaar in een aantal vakken een beslist tekort aan geschoolde arbeiders bestond. In tal van ondernemingen waren dan ook gedurende een korter of langer deel van het jaar geïnterneerde militairen werkzaam. Bedoeld tekort aan arbeiders heeft, zooals voor de hand ligt, een gunstigen invloed op de loonen gehad. Ook wegens de toeneming der kosten van het levensonderhoud werd door een groot aantal werkgevers verhooging van loon of duurtetoelag toegekend.

Omtrent een aantal der voornamere bedrijven volgen hieronder enkele beknopte mededeelingen. Voor de *baksteenindustrie* was ook 1916 ongunstig (een aantal fabrieken lag stil en in vele andere onvoldtallige personeelen). In de *diamantindustrie* is in de brillantbranche weder de bevredigende bedrijvigheid teruggekeerd, doch de roosjesbranche bleef zich door slapte kenmerken. Hoewel onder de *bouwvakarbeiders* dit jaar over het geheel minder werkloosheid is voorgekomen dan in 1915, was de toestand door den belemmerenden invloed van schaarschte en duurte der materialen nog verre van normaal. Voor verschillende tot de groep *chemische nijverheid* behorende industrieën was ook 1916 een goed jaar, doch voor verschillende andere stak de toestand, voornamelijk door toeneming der moeilijkheden met de grondstoffen en door uit-

voerverboden min of meer ongunstig af bij dien in 1915. De toestand in de *houtzagerijen* en *timmerfabrieken* bleef veel te wenschen overlaten. Daarentegen gaven de *meubelmakerijen* gaandeweg meer reden tot tevredenheid. De *kuiperijen* hadden over het geheel voldoende werk, evenals de *kistenmakerijen* (in de laatste maanden echter teruggang door minder uitvoer van verschillende artikelen). In de *kleedingindustrie* zijn meermalen vrij uiteenlopende toestanden te constateeren geweest, doordat behalve de seizoenwisselingen ook verschillende andere omstandigheden invloed oefenden, deels ten goede (b.v. gemis aan buitenlandsche concurrentie en aanwezigheid van vele uitgewekenen), anderdeels ten kwade (stoffen moeilijk te verkrijgen en duur; bezuiniging door een deel van het publiek; de vele militairen hadden geen behoefte aan burgerkleeding, enz.). Ook dit jaar is weder veel militaire kleeding gemaakt, waarbij zij opgemerkt, dat een regeling werd getroffen, waarbij de vervaardiging van deze kleeding dienstbaar werd gemaakt aan de bestrijding van werkloosheid: De *leerlooiërijen* bleven zich verheugen in een flinke vraag naar het afgewerkte product. In de *schoenenindustrie* is, mede door de duurte van het schoeisel, over het geheel teruggang waargenomen, zoodat de bedrijvigheid ten slotte deels niet meer zoo groot was als een jaar geleden. In de *steenkolennijnen* en in de *veenderij* en *turfgraverij* is volop werk gebleven. Ook de meeste bedrijven der *metaalindustrie* hielden flink werk. Bijzondere vermelding verdienen o.a. de *machinefabricage* en de *scheepsbouw*. Het werd intusschen steeds — en vooral in het 2e halfjaar — moeilijker de noodige materialen te verkrijgen. In sommige bedrijven (de *capsulenfabricage* en de *fabricage van draadnagels, spijkers, bouten en klinknagels*) brachten de laatste maanden van het jaar hier en daar achteruitgang door gemis aan export. De toestand der *katoenindustrie* was over het geheel zeer bevredigend. In de *wollenstofffabrieken* is zoo intensief mogelijk gewerkt. In de *sajetindustrie* was voldoende werk of drukte. De *linnenweverijen* hadden voortdurend met gebrek aan linnen garens te kampen, zoodat men er meer en meer toe overging andere — b.v. katoenen — garens te verwerken. De *jutefabrieken* kwamen, door gebrek aan grondstoffen, omstreeks eind Augustus of begin September stil te liggen. Evenzoo kwam een aantal *tapijtfabrieken* stil te staan, terwijl in de overige niet met volle capaciteit gewerkt werd. Voor een aantal bedrijven der groep *voedings- en genotmiddelen* was de toestand over het algemeen goed. In de *tabaks- en sigarenindustrie* is aan het slot van het jaar algemeen slapte (verkorting van den werktijd of instelling van taakwerk en inkrimping van personeel) ontstaan. Bij den *land- en tuinbouw* hebben dit jaar weder velen, voor wie in hun gewone bedrijf geen werk was, tijdelijk bezigheid gevonden. Voor de *visscherij* was 1916, evenals 1915 goed. De toestand in het *havenbedrijf* is dit jaar over het geheel genomen nog ongunstiger geweest dan het vorige.

Werkloosheid. Het aantal vereenigingen, dat inlichtingen verstrekke nopens de werkloosheid onder hare leden bedroeg op 1 Januari 1917 2.160 tegen 2.016 op 1 Januari 1916; onder deze getallen zijn begrepen resp. 453 en 503 vereenigingen, welke omtrent niet-verzekerde personen opgaven inzonden. Het aantal in het onderzoek betrokken personen beliep op 1 Januari 1917 167.537 (w.o. 24.667 niet-verzekerden) tegen 142.116 (w.o. 25.465 niet-verzekerden) op 1 Januari 1916. Onderstaande cijfers geven een overzicht van de werkloosheid in 1914, 1915 en 1916:

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni
1916 { a	9,5	8,3	6,5	5,9	5,1	4,7
b	5,3	5,1	5,4	5,4	5,5	5,6
1915 { a	25,2	21,7	19,4	15,7	13,7	12,9
b	4,8	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9
1914 { a	11,-	6,8	5,-	4,8	5,9	6,8
b	5,7	5,8	5,8	5,8	5,9	5,9

	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1916 { a	4,4	4,6	4,7	4,6	4,7	7,-
b	5,6	5,6	5,6	5,5	5,3	4,4
1915 { a	13,5	12,4	12,2	11,2	9,6	19,9
b	5,-	4,9	4,9	5,-	5,1	5,2
1914 { a	7,5	24,2	31,4	32,-	27,5	26,1
b	5,9	5,5	5,2	4,6	4,7	4,8

(a. = percentage werkloozen gemiddeld per week; b. = gemiddeld aantal dagen werkloosheid per werklouee en per week).

Bezigt men, tot uitdrukking van den omvang der werkloosheid in elke maand, indexcijfers, dan wordt het volgende overzicht verkregen:

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni
1916	8,4	7,1	5,8	5,3	4,7	4,4
1915	20,3	17,5	15,9	12,8	11,2	10,6
1914	10,4	6,6	4,9	4,7	5,8	6,7

	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1916	4,1	4,3	4,4	4,2	4,2	5,2
1915	11,1	11,-	10,-	9,3	8,1	8,5
1914	7,4	22,2	27,2	24,5	21,7	20,7

Door de werkloueeorganisaties (al dan niet aangesloten bij gemeentelijke werkloueefondsen) werd in het jaar 1916 in totaal uitgekeerd een bedrag van f 103.669,64; van de gemeenten werd f 237.192,33½ aan bijslag ontvangen, terwijl door het Rijk f 252.158,34½ werd uitgekeerd, zoodat in totaal f 593.020,32 steun werd verstrekt. Deze cijfers bedroegen voor 1915 resp. f 146.168,60, f 1.095.516,42½/2, f 1.257.011,06½ en 2.498.696,09.

Arbeidsbeurzen. Van deze instellingen werd in 1916 door de patroons een ruimer gebruik gemaakt dan in 1915, daarentegen was het aantal werkzoekenden in 1916 geringer dan in 1915, wat uit onderstaand overzichtje blijkt.

	Aantal arbeidsbeurzen	Aanbied. van werkzoekenden	Aanvr. door patroons	Aanvr. op 100 aanbied.
1916..	33	229.907 ¹⁾	174.529 ¹⁾	75,91
1915..	28	231.125 ¹⁾	147.222 ¹⁾	63,70
1914..	28	221.488 ¹⁾	123.051 ¹⁾	55,56
1913..	26	139.217 ²⁾	110.521 ²⁾	79,55

	Plaatsingen van werkzoekenden	Plaatsingen op 100 aanbiedingen
1916.....	106.064	46,13
1915.....	93.656	40,52
1914.....	85.250	38,49
1913.....	69.806	50,14

Een overzicht van het *gemiddeld aantal nieuwe aanbiedingen, nieuwe aanvragen* en van het aantal plaatsingen *per maand* in de jaren 1913—1916 volgt hieronder:

	Aanbiedingen van werkzoekenden	Aanvragen door patroons	Plaatsingen van werkzoekenden
Gem. p. m. in 1916	17.826	14.101	8.839
„ „ „ „ 1915	17.758	12.107	7.828
„ „ „ „ 1914	18.037	10.142	7.104
„ „ „ „ 1913	11.601	9.210	5.817

Werkstakingen en uitsluitingen. Het aantal in 1916 uitgebroken stakingen beliep, voorzover thans bekend, 355, tegen 259 in 1915, 250 in 1914 en 400 in 1913. Het aantal uitsluitingen bedroeg in 1916, eveneens voorzover thans bekend, 19, tegen 10 in 1915, 21 in 1914 en 27 in 1913.

Vakorganisaties. Het aantal georganiseerden, aangesloten bij het Nederl. Verbond van Vakvereenigingen, steeg van 99.511 op 1 Januari 1916 tot 106.882 op 1 April 1916, 113.787 op 1 Juli 1916 en

¹⁾ Inclusief — voorzover bekend — het restant der aanbiedingen of aanvragen van het voorafgaande jaar.

²⁾ Exclusief de restanten van het voorafgaande jaar, welke niet bekend zijn.

121.625 op 1 October 1916; dat der georganiseerden, aangesloten bij het Bureau voor de R.-K. Vakorganisatie, steeg van 40.338 op 1 Januari 1916 tot 44.228 op 1 April 1916, 48.751 op 1 Juli 1916 en 52.761 op 1 October 1916. Het aantal georganiseerden, aangesloten bij het Chr. Nationaal Vakverbond, steeg van 15.013 op 1 Januari 1916 tot 16.632 op 1 April 1916, 18.675 op 1 Juli 1916 en 20.065 op 1 October 1916.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Maximumprijzen en crediet. Bij ministerieele circulaire van 6 Februari j.l. werd bekend gemaakt, dat de vastgestelde maximumprijzen alleen golden voor levering tegen contante betaling. Aangezien hiervan door leveranciers misbruik is gemaakt, doordat zij weigerden tegen contante betaling te leveren, terwijl bij levering op crediet aanmerkelijk hooger prijzen werden berekend, is thans nader bepaald, dat de voor den kleinhandel vastgestelde maximumprijzen gelden voor elke levering, al dan niet à contant, echter met dien verstande, dat bij levering op crediet een toeslag mag worden berekend van ten hoogste $\frac{1}{2}$ pCt. per maand, indien het crediet wordt verleend op uitdrukkelijk verzoek van den koper.

Brood, bloem, enz. Aan de burgemeesters is verzocht, om, mochten in hunne gemeente een of meer bakkerijen dringend gebrek aan grondstoffen hebben, hun bemiddeling te verlenen, opdat bakkers of winkeliers, die ruimen voorraad bezitten, daarvan gedeeltelijk afstand doen. Wenschen de bakkers of winkeliers daartoe niet hun medewerking te verlenen, dan kan ingevolge de Distributiewet het noodige in bezit worden genomen.

Voorts is aan de burgemeesters verzocht geen bestelkaarten voor nieuwe grondstoffen af te stempelen voor die belanghebbenden, die nog een zekeren voorraad hebben, en eveneens niet af te stempelen de bestelkaarten voor bloem, indien in de gemeente nog een reservevoorraad bloem is opgeslagen, welke voor meer dan één week toereikend is. In dat geval zullen bakkers en winkeliers van gemeentewege van bloem moeten worden voorzien.

Omtrent de broodregeling wordt nog het volgende gemeld: Zooals bekend mag worden verondersteld, wordt sedert 12 dezer bloem en meel gemengd met andere grondstoffen, waardoor een besparing van meer dan 50 pCt. op het tarwe-verbruik wordt verkregen. Echter deden zich in de eerste week ernstige bezwaren voor ten aanzien van den aanvoer van aardappelmeel uit Groningen en de Drentsche veenkolonien. Dit vervoer is thans geregeld, maar nog niet alle fabrieken zijn in staat, tijdig aan hare gewone bestellingen te voldoen. Aan deze bezwaren zou kunnen worden tegemoet gekomen door aan de meelfabrieken alsnog tijdelijk toe te staan, ongemengde bloem en meel af te leveren, doch zoodoende zou de aanwezige voorraad tarwe te veel worden aangesproken, en waar de aanvoer van dit graan nog steeds geenszins is gewaarborgd, kan van een dergelijken maatregel geen sprake zijn. Wanneer dus in de eerstvolgende dagen voor het publiek zich nog moeilijkheden voordoen bij het verkrijgen van brood, mogen deze niet aan de bakkers worden geweten, doch moeten zij uitsluitend als het gevolg worden beschouwd van de bezwaren, verbonden aan den overzeeschen aanvoer in den tegenwoordigen tijd.

Regeeringsbanketbakkersbloem. Voor dit artikel is als maximumgroothandelprijs vastgesteld f 33,50 per 100 K.G., uitsluitend in het groot te betrekken op bestelkaart; in dezen prijs is begrepen een bedrag van f 1,40 per 100 K.G. ten bate van het Centraal Broodkantoor.

Kunstmest. Blijkens mededeeling van de Kunstmestcommissie zal een aanvang worden gemaakt met de derde distributie van de bestelde superphosphaat

voor bemesting van den oogst 1916/17 en wel tot eene hoeveelheid van 10 pCt. van iedere goedgekeurde aanvraag. De prijs blijft vastgesteld voor superphosphaat 14 pCt. op f 8, voor 17 pCt. f 9,70 per 100 K.G.; bruto voor netto, in zakken, af fabrieksterrein (stuwloon voor rekening der ontvangers).

Voorts deelt de Kunstmestcommissie mede, dat, in verband met de moeilijkheden in de voorziening van voedsel voor mensch en dier, binnenkort een aanvang zal worden gemaakt met een distributie van 20 pCt. der bestelde hoeveelheden superphosphaat aan bestellers, wier aanvraag geheel of gedeeltelijk bleef afgewezen, tegen dezelfde prijzen als bovengenoemd.

Ook zal getracht worden het daarheen te leiden, dat aan bestellers, die afgewezen bleven voor hun aanvraag om Chilisalpeter en/of zwavelzuren ammoniak, een hoeveelheid Chilisalpeter ter beschikking kan worden gesteld; dit zal echter slechts mogelijk zijn, indien tijdig voldoende hoeveelheden Chilisalpeter in Nederland binnenkomen.

Met zekerheid kan worden medegedeeld, dat aan bestellers, die afgewezen bleven voor hun aanvraag om ammoniaksuper en/of groentemest, geen gedeelte dier aanvragen zal kunnen worden beschikbaar gesteld.

Uitvoer van zeevisch. Gelijk bekend is, moet door exporteurs van zeevisch, voor het verkrijgen van een consent tot uitvoer, hetzij eene zekere hoeveelheid visch in natura ter beschikking worden gesteld of een zeker bedrag per uit te voeren gewichtseenheid worden gestort. Dit bedrag is thans bij ministerieele beschikking nader voor verschillende vischsoorten vastgesteld en, in vergelijking met tot dusverre, verhoogd.

Rijst, koffie, thee, cacao. Ingevolge de Distributiewet is bepaald, dat houders van hoeveelheden rijst van alle soorten, welke zij op 20 dezer in voorraad hebben, anders dan voor eigen gebruik of dat van hun gezin, hiervan opgave hebben te doen. Hetzelfde is bepaald voor koffie, thee en cacao, alle in den meest ruimen zin, dus in elken vorm en in elke verpakking; onder cacao zijn derhalve behalve cacao-boonen ook te begrijpen b.v. cacao-poeder en chocolade; de hoeveelheden dienen echter afzonderlijk te worden opgegeven. Bepaald is bovendien, dat met ingang van 20 dezer rijst, van welke soort ook, slechts mag worden geleverd tegen afgifte van bons geldig voor regeeringsrijst of; waar geen bonstelsel is ingevoerd, met inachtneming van het voor rijst vastgestelde rantsoen.

MAANDCIJFERS.

SPAARBANKCIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij 49 particuliere spaarbanken (aangesloten bij den Nederlandschen Spaarbankbond) gedurende Februari 1917.

Spaarbanken met een aan inleggers verschuldigd bedrag van:	Bedrag in Guldens		Posten	
	Inleg	Terug- betaling	Inleg	Terug- betaling
beneden f 100.000	2.013	2.447	23	15
f 100.000—, 500.000	126.056	131.649	2.370	1.006
„ 500.000—, 1.000.000	152.274	260.338	2.227	1.251
„ 1.000.000—, 2.000.000	504.408	489.976	5.093	2.787
„ 2.000.000—, 4.000.000	242.380	378.496	2.507	2.281
„ 4.000.000—, 7.000.000	723.564	798.903	8.113	5.112
boven „ 7.000.000	1.110.468	1.491.037	25.518	14.570
Totaal ..	2.861.163	3.552.846	45.851	27.022
Totaal Februari 1916	3.174.732	2.106.564	53.996	19.583
„ „ 1915	1.640.960	4.765.489	35.546	25.751
Februari . . .	1917	1916	1915	
Uitgegeven nieuwe boekjes	2625	4275	2215	
Geheel afbetaalde boekjes.	2524	1968	2687	

SPAARBANKOIJFERS.

Overzicht van inleg en terugbetaling bij de Rijks-postspaarbank.

FEBRUARI	1917	1916	1915
Inlagen	f 6.714.692	f 7.695.187	f 4.758.400
Terugbetalingen ..	7.159.555	5.693.306	9.803.927
Tegood der inleggers op ultimo	202.742.563	192.800.304	170.251.689
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	26.613.000	25.488.600	24.324.700
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	8.816	11.644	7.807
Aantal geheel afbetaald	7.359	6.676	6.923
Aantal uitstaande op ultimo	1.741.648	1.703.600	1.675.112

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	Februari 1917	Twee eerste maanden van 1917	Twee eerste maanden van 1916
Directe belastingen.			
Grondbelasting	265.986	675.243	769.281
Personeele belasting ..	144.857	778.689	719.056
Inkomstenbelasting ..	3.033.478	7.265.048	6.258.984
Vermogensbelasting ..	108.528	258.715	227.695
Accijnzen.			
Suiker	1.613.048	4.870.713	3.836.877
Wijn	9.200	36.606	54.540
Gedistilleerd	2.195.143	4.383.812	3.986.470
Zout	230.338	476.509	365.970
Bier en azijn	144.284	269.499	212.869
Geslacht	742.704	1.547.452	1.522.915
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	745.859	1.530.588	1.311.916
Registratierechten	1.010.849	2.249.484	1.389.385
Hypotheekrechten	106.546	224.217	131.380
Successierechten	1.345.750	2.753.367	2.807.412
Invoerrechten	770.292	1.822.627	2.608.966
Formaatzegel	16	1.378	4.135
Gouden en zilveren werken			
Belasting	55.351	111.955	97.633
Essaailoon	60	156	76
Statistiekrecht	247.148	247.148	—
Mijnen	—	—	13.514
Domeinen	141.427	317.224	501.204
Staatsloterij	167.312	184.465	184.834
Jacht en visscherij	354	923	725
Loodsgelden	20.649	92.158	155.590
Totaal	13.999.179	30.097.976	27.161.427

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Februari 1917	Twee eerste maanden van 1917	Twee eerste maanden van 1916
Directe belastingen.			
Grondbelasting	53.620	136.137	30.744
Personeele belasting ..	41.704	177.106	159.313
Inkomstenbelasting ..	1.328.426	2.469.087	2.077.173
Vermogensbelasting ..	36.045	85.897	50.699
Accijnzen.			
Suiker	322.610	974.143	767.375
Wijn	1.840	7.321	10.908
Gedist. (binn.- en buitl.)	219.514	438.381	398.647
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	60.813	132.308	110.030
Registratierechten	101.045	224.764	139.094
Hypotheekrechten	10.631	22.359	12.853
Totaal	2.176.248	4.667.503	3.756.836

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITEN-GEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	Februari 1917	Twee eerste maanden v. 1917
Oorlogswinstbelasting	1.577.189	1.658.920
Verdedigingsbelasting Ia	103.690	245.043
Verdedigingsbelasting Ib	1.247.026	2.331.302
Verdedigingsbelasting II	1.725.934	3.426.805
Totaal	4.653.839	7.662.070

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	24 Maart 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
Bank (Vrsch. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 1/2 " 18 Jan. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " 9 Nov. '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitserse Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië ..	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3—4 1/2	—
Javasche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Proton-gatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
24 Mrt. '17	2-2 1/4	2 1/2	4 1/2	4-5/8	—	2-2 1/4 ¹⁾
19-24 M. '17	1 3/4-2 1/4	2 1/4-2 3/4	4 1/2-5/16	4-5/8	—	2-2 1/2
12-17 " '17	2-2 3/8	2 3/4-4	4 3/16-3 3/8	4-5/8	—	1 3/4-2 1/2
5-10 " '17	2 1/8	3-4	4 7/8-5 1/8	4-5/8	—	2 1/4-2 1/2
20-25 M. '16	1 1/2-2	2-3	4 3/8-5 3/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
22-27 M. '15	4 3/8-1/2	4 1/4-3/4	2 1/16-7/16	—	—	1 3/4-2
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

¹⁾ Noteering van 23 Maart.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
19 Maart 1917 ..	11.81 1/4	39.30	42.50	2.48 1/16
20 " 1917 ..	11.79 1/4	39.12 1/2	42.45	2.47 3/8
21 " 1917 ..	11.79	39.07 1/2	42.40	2.47 3/8
22 " 1917 ..	11.78 3/4	39.07 1/2	42.40	2.47 3/8
23 " 1917 ..	11.79	39.12 1/2	42.40	2.47 3/8
24 " 1917 ..	11.79 1/2	39.10	42.45	2.47 1/4
Laagste der week	11.77 1/2	39.02 1/2	42.30	2.47 1/8
Hoogste " "	11.82	39.47 1/2	42.50	2.48 1/4
17 Maart 1917 ..	11.81 3/4	39.50	42.50	2.48 1/4
10 " 1917 ..	11.83	40.—	42.55	2.47 3/8
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Weenez	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
24 Mrt. 1917	49.15	24.75	71.20	73.60	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	49.07 1/2	24.70	70.50	73.27 1/2	—
Hoogste " "	49.27 1/2	25.10	71.15	73.70	—
17 Mrt. 1917	49.25	25.07 1/2	70.52 1/2	73.55	99 3/4-100 1/2
10 " 1917	49.30	25.35	71.10	73.40	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselmarkt was zeer stil en zonder sterke schommelingen. De Deutsche en Oostenrijksche koersen liepen aanvankelijk nog verder terug 39,30—39,05; 24,95—24,70, maar bleven verder prijshoudend en eerder iets vaster; slot circa 39,10 en 24,77½. Londen, Parijs en New York zetten aanvankelijk de, de vorige week begonnen, daling langzaam verder voort, later trad echter eenige verbetering in. Scandinavië was weder vast, vooral voor Kopenhagen en Christiania: 70,87½—71,20 en 72,30—72,80. Roebels ondanks of misschien door de revolutie vaster 69—70%. Buenos-Aires beduidend flauwer 110⅞—108½. Spanje wederom hooger 52,55—53,—.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
24 Maart 1917	4.76.45	5.84 3/8	69 1/8	40 1/2
Laagste d. week..	4.76.45	5.84 1/2	69	40
Hoogste „ „ ..	4.76.50	5.85	69 1/8	40 1/2
17 Maart 1917	4.76.50	5.84 3/4	69	40 1/4
10 „ 1917	4.76.45	5.85	68 1/8	40 3/10
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/10

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	20 Febr. 1917	28 Febr. 1917	Tijdperk 1—15 Maart		15 Mrt. 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 7/10	97 7/10	97 7/10
B. Aires	d.p.gd.pes.	50 13/10	50 2/8	50 9/8	50 9/10	50 9/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1 4 7/10	1 4 7/10	1 4 9/32	1 4 7/10	1 4 9/32
Hongkong ...	id. p. \$	2 4 1/2	2 4	2 3 7/8	2 4 1/8	2 3 7/8
Lissabon	d.p.escudo	31	31 1/8	30 3/4	31 3/4	31 1/4
Madrid	Peset. p. £	22.44	22.46 1/2	22.30	22.55	22.32 1/2
Montevideo..	d. p. peso	54 3/4	54 3/10	54 9/10	54 9/10	54 9/10
Montreal ...	\$ per £	4.79 1/2	4.78 3/4	4.77	4.79 3/4	4.77 3/4
Petrograd ..	R. p. £ 10	166 1/2	168 3/8	168	172 1/4	168 1/2
R.d.Janeiro 1)	d. p. milr.	—	11 39/32	11 27/32	11 31/32	11 39/32
Rome	Lires p. £	34.81	35.92 1/2	35.60	38.25	37.37 1/2
Shanghai ..	sh/d.p.tael	3/8	3/6	3/5	3 6 1/4	3/5
Singapore ..	id. p. \$	2 4 3/10	2 4 9/10	2 4 1/8	2 4 9/32	2 4 9/8
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	10 13/10	11 1/32	10 7/8	11 1/10	10 29/32
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/1 9/8	2/1 9/8	2/1 9/8	2/1 7/10	2/1 9/8

1) Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

De daling van den zilverprijs blijft aanhouden. Hij liep gedurende de week 1/8 d. terug.

	Noteering te Londen.	te New York.
24 Maart 1917.....	35 3/4	71 7/8
17 „ 1917.....	35 19/10	73
10 „ 1917.....	37 1/8	75 1/2
3 „ 1917.....	37 9/10	78 3/8
25 Maart 1916.....	28 3/8	60 1/8
27 Maart 1915.....	23 3/8	50 1/2
20. Juli 1914.....	24 19/10	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 24 MAART 1917.

Activa.

Binnenl. Wis- (H.-bk. f 63.974.895,22 1/2 sels, Prom., B.-bk. „ 40.274,93 enz. in disc. Ag.sch. „ 14.037.078,46	f 78.052.248,61 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. f 7.982.180,—	„ 7.982.180,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—
Beleeningen (H.-bk. f 40.648.610,72 1/2 incl. vrsch. B.-bk. „ 3.535.780,60 1/2 in rek.-crt. Ag.sch. „ 40.768.525,45 1/2 op onderp. f 84.952.916,78 1/2	„ 84.952.916,78 1/2
Op Effecten	f 79.500.416,78 1/2
Op Goederen en Spec. „ 5.452.500,—	„ 5.452.500,—
Voorschotten a. h. Rijk.....	„ —
Munt en Muntmateriaal Munt, Goud	f 61.950.550,—
Muntmat. Goud.....	„ 529.064.243,28 1/2
	f 591.014.793,28 1/2
Munt, Zilver, enz. „ 7.010.960,57 1/2	„ 7.010.960,57 1/2
Muntmat. Zilver .. „	—
	„ 598.025.753,86
Effecten Bel. v. h. Res.fonds. f 5.118.870,12 1/2 id. van 1/8 v. h. kapit. „ 3.959.898,25	„ 9.078.768,37 1/2
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.400.000,—
Diverse rekeningen	„ 77.669.010,87 1/2
	f 857.160.878,31

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.155.090,93 1/2
Bankbiljetten in omloop.....	„ 729.110.570,—
Bankassigatiën in omloop.....	„ 1.536.346,57 1/2
Rekening-Courant saldo's: Van het Rijk..... f 15.501.526,94 1/2 Van anderen	„ 77.171.703,07 1/2
Diverse rekeningen	„ 92.673.230,02
	„ 8.685.640,78
	f 857.160.878,31

Beschikbaar metaalsaldo..... f 432.461.580,79 1/2
Op de basis van 1/8 metaaldekking..... „ 267.797.551,47 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.162.307.900,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's		992.040,76 1/2
Buitenlandsche wissels....	918.545,—	
Beleeningen		1.346.944,57 1/2
Goud		1.009.562,08
Zilver	134.925,81 1/2	
Bankbiljetten.....		2.687.075,—
Part. Rek.-Crt. saldo's ..	11.017.611,24 1/2	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	24 Maart 1917	17 Maart 1917
Aan schatkistpromessen..	f 138.810.000,—	f 138.500.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 60.000.000,—	„ 60.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 86.629.000,—	„ 86.694.000,—
Aan zilverbons	„ 17.433.713,—	„ 17.742.285,50

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisbare schulden
24 Maart 1917	591.015	7.011	729.111	94.210
17 " 1917	592.024	6.876	731.798	90.624
10 " 1917	592.024	6.586	739.349	98.414
3 " 1917	591.560	6.481	744.585	89.986
24 Febr. 1917	591.555	6.577	732.694	80.771
17 " 1917	590.555	6.481	737.606	71.794
10 " 1917	589.552	6.673	743.322	62.770
3 " 1917	589.558	6.646	745.750	94.543
27 Jan. 1917	589.561	6.814	732.759	84.163
20 " 1917	589.578	6.805	736.433	78.021
13 " 1917	589.576	6.746	745.543	71.495
6 " 1917	590.589	6.694	751.767	68.526
30 Dec. 1916	587.602	6.985	758.379	58.316
25 Maart 1916	510.546	4.659	588.443	108.222
27 Maart 1915	289.194	2.027	459.084	94.899 ¹⁾
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 33.295.000,—.

Data	Disconto's		Belee- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
24 Mrt. 1917	78.052	60.000	84.953	432.462	73
17 " 1917	79.044	60.000	86.300	433.516	73
10 " 1917	79.421	60.000	87.407	430.158	71
3 " 1917	78.218	58.000	91.014	430.226	72
24 Febr. 1917	58.721	37.000	86.208	434.538	74
17 " 1917	59.420	37.000	85.970	434.255	74
10 " 1917	51.710	29.000	91.257	434.106	74
3 " 1917	97.049	77.000	78.137	427.245	71
27 Jan. 1917	78.223	53.000	68.517	432.090	73
20 " 1917	76.670	48.000	69.301	432.591	73
13 " 1917	79.029	47.000	72.282	432.014	73
6 " 1917	71.462	37.000	79.604	432.324	73
30 Dec. 1916	66.685	31.000	85.505	430.347	73
25 Mrt. 1916	72.541	52.000	68.700	375.178	74
27 Mrt. 1915	75.024	—	202.263	180.106	53
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisb. schulden
20 Jan. 1917	73.499	23.347	158.463	37.431
13 " 1917	73.085	23.463	159.288	35.747
6 " 1917	73.143	24.947	158.750	44.550
30 Dec. 1916	73.263	24.588	158.593	44.865
22 Jan. 1916	47.991	31.545	138.433	31.847
23 Jan. 1915	32.238	26.396	119.085	16.088
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
20 Jan. 1917	6.632	35.921	57.033	8.807	56.817	49
13 " 1917	6.439	35.565	57.428	7.993	56.747	49
6 " 1917	6.382	34.814	66.188	8.711	56.262	48
30 Dec. 1916	6.414	35.032	59.224	10.987	56.898	49
22 Jan. 1916	6.111	20.023	45.117	24.328	45.378	47
23 Jan. 1915	5.046	8.909	34.139	2.883	31.600	43
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.²⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
13 Jan. 1917	709	1.030	959	977	315
6 " 1917	676	1.085	898	986	304
30 Dec. 1916	682	1.081	911	998	344
23 " 1916	646	1.035	769	869	814
15 Jan. 1915	745	934	1.015	929	830
16 Jan. 1914	1.410	978	1.060	787	217
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 14 MAART 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued..	£ 70.437.455	Government Debt	£ 11.015.100
		Other securities	7.434.900
		Gold coin and bullion	51.987.455
	£ 70.437.455		£ 70.437.455

BANKING DEPARTMENT.

Capital	£ 14.553.000	Government securities	£ 24.081.221
Rest	3.597.714	Other securities	165.424.569
Public deposits	86.377.187	Notes	32.363.965
Other deposits	119.113.886	Gold and silver coin	1.797.390
Seven-day and other bills	25.358		
	£ 223.667.145		£ 223.667.145

Door het uitblijven der Engelsche bladen zijn de cijfers van de laatste weekstaat hierboven niet kunnen worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
21 Maart 1917	53.962	37.824	***	***	***
14 " 1917	53.785	38.073	***	***	***
7 " 1917	54.010	38.237	143.958	28.500	110.776
28 Febr. 1917	54.296	38.585	144.351	28.500	112.573
22 Maart 1916	55.970	32.904	104.503	28.500	65.121
24 Maart 1915	57.249	34.165	38.088	27.500	8.623
22 Juli 1914	40.164	29.317	.....	.....	.....

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
21 Mrt. '17	24.051	151.821	67.911	124.335	34.588	18,—
14 " '17	24.081	165.425	86.377	119.114	34.161	16,62
7 " '17	31.966	196.029	120.889	123.165	34.223	14,02
28 Febr. '17	82.446	117.383	47.846	167.992	34.161	15,82
22 Mrt. '16	32.839	90.274	56.216	90.126	41.516	28 $\frac{3}{8}$
24 Mrt. '15	35.352	126.599	92.049	93.081	41.533	22 $\frac{3}{8}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{3}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKS BANK.

STAAT VAN 15 MAART 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.545.750.000
davon Goldbestand	„ 2.529.838.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine.....	„ 347.793.000
Noten anderer Banken	„ 7.608.000
Wechsel	„ 9.258.114.000
Lombardforderungen	„ 11.076.000
Effekten.....	„ 108.768.000
Sonstige Aktiva	„ 1.273.067.000
Grundkapital.....	„ 180.000.000
Reservefonds	„ 85.471.000
Notenumlauf	„ 8.224.825.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	„ 4.503.535.000
Sonstige Passiva	„ 558.345.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkings-percentage ¹⁾
23 Mrt. 1917	2.545.750	2.529.338	347.793	8.224.825	35
15 „ 1917	2.544.784	2.528.718	334.724	8.164.354	35
7 „ 1917	2.544.571	2.528.978	289.501	8.163.970	35
28 Feb. 1917	2.542.919	2.527.315	342.576	8.107.162	36
23 Mrt. 1916	2.506.124	2.459.582	772.795	6.373.713	51
22 Mrt. 1915	2.374.996	2.329.888	175.425	4.944.067	52
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Mrt. 1917	9.258.114	4.503.535	***	***
15 „ 1917	9.342.912	4.436.793	3.915.000	321.000
7 „ 1917	9.016.536	4.040.570	3.822.100	276.900
28 Febr. 1917	8.984.825	4.076.591	3.825.800	330.900
23 Mrt. 1916	5.897.876	2.703.459	1.949.900	724.700
22 Mrt. 1915	4.875.432	2.380.330	753.000	164.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	.....	.....

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. voorsch. o.l.d. Staat
22 Mrt.'17	5.184.476	1.946.638	265.177	746.160	9.500.000
15 „ '17	5.168.042	1.946.638	266.623	716.773	9.300.000
8 „ '17	5.156.875	1.946.638	268.339	808.640	9.100.000
1 „ '17	5.148.881	1.945.603	270.512	912.730	9.000.000
23 Mrt.'16	5.011.332	—	362.962	769.052	6.500.000
25 Mrt.'15	4.244.354	—	377.679	582.882	4.700.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren.	Rek. Crt. Staat
	415.673	1.274.623	1.214.474	18.450.780	2.484.665	59.846
483.540	1.281.787	1.228.131	18.361.549	2.443.917	22.517	
616.712	1.287.428	1.246.193	18.281.277	2.484.491	38.731	
556.823	1.295.948	1.234.469	18.097.436	2.455.566	92.681	
366.383	1.689.287	1.247.992	14.847.154	2.006.180	26.003	
228.967	2.878.743	688.138	11.109.469	2.451.282	117.560	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten” komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In miljoenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Te goed i/h buitenland	Zilver	Schatkistbiljetten	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Courant
21 Mrt. '17	1.477	2.141	118	7.738	722	9.997	2.120
16 „ '17	1.476	2.141	121	7.882	702	9.950	1.993
8 „ '17	1.478	2.141	121	7.843	720	9.794	2.021
1 „ '17	1.476	2.141	120	7.642	747	9.673	2.022
21 Mrt. '16	1.623	941	55	3.894	960	5.930	1.805
21 Mrt. '15	1.567	140	53	1.150	1.117	3.181	1.222
21 Juli '14	1.601	144	74	....	757	1.634	1.099

V. BELGIË.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buit. saldi	Beleen. van buit. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie.	Rek. Crt. saldi.
22 Maart 1917	356.878	86.162	480.000	65.499	874.535	104.422
15 „ 1917	342.968	86.086	480.000	61.848	861.545	99.815
8 „ 1917	339.928	85.999	480.000	61.342	855.860	101.884
1 „ 1917	339.673	85.953	480.000	65.467	852.822	108.743
23 Maart 1916	199.770	56.598	480.000	60.435	641.236	153.874

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings-Percentage ¹⁾
9 Feb. '17	488.889	10.633	128.292	693.695	13.093	73
2 „ '17	521.760	12.185	107.819	713.211	11.471	76
26 Jan. '17	517.925	17.579	113.408	713.448	13.509	73,8
18 „ '17	500.343	10.338	125.666	698.284	13.890	73,4
12 „ '17	501.152	16.769	140.334	708.345	13.558	71,5
11 Feb. '16	328.317	18.274	52.814	445.436	9.089	76
11 Feb. '15	259.256	22.117	17.090	284.996	4.185	91,1

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden, in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
24 Mrt. '17	781.380	3.826.800	28.700	3.565.670	151.840
17 „ '17	769.650	3.801.880	28.660	3.558.610	144.840
10 „ '17	788.620	3.773.280	28.650	3.545.950	141.920
3 „ '17	786.500	3.757.130	28.720	3.504.290	167.860
25 Mrt.'16	712.310	3.556.060	31.590	3.360.530	127.630
27 Mrt.'15	535.440	2.381.430	38.630	2.390.100	142.540
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.067.570	26.170 ¹⁾

¹⁾ Op basis van 25 % van alle deposito's.

BANKSTATEN,
 KWARTAALSGEWIJZE OPGENOMEN.

I. BANK VAN ITALIE.

(In millioenen Lires.)

Data	Goud	Zilver	Staats- fondsen	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
31 Dec. 1916	899,7	72,7	219,8	846,8	3876,7	844,2
20 " 1916	900,0	74,0	222,5	714,9	3809,7	843,9
10 " 1916	899,4	73,6	224,6	680,6	3783,7	791,2
30 Nov. 1916	899,0	73,0	224,5	681,8	3752,4	748,4
20 " 1916	899,3	73,1	223,8	607,6	3706,9	806,8
10 " 1916	907,4	70,2	218,9	699,6	3709,2	780,8
31 Oct. 1916	916,2	72,7	220,0	705,0	3691,6	763,5
20 " 1916	921,0	71,8	219,1	698,1	3653,7	764,5
10 " 1916	927,1	76,8	219,6	723,2	3674,7	765,1
30 Sept. 1916	927,0	77,7	220,0	728,7	3621,2	713,5
31 Dec. 1915	1077,4	104,8	204,9	666,5	3040,2	718,7
31 Dec. 1914	—	—	204,6	857,0	2162,5	508,6
20 Juli 1914	1106,5	90,4	203,9	632,5	1861,1	272,8

II. BANK VAN SPANJE.

(In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staats- fond- sen 1)	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
3 Maart 1917..	1327,1	745,9	659,9	646,2	2398,0	750,6
24 Febr. 1917..	1318,2	747,9	656,-	644,9	2388,3	761,5
17 " 1917..	1318,0	744,3	679,2	653,0	2397,3	765,4
10 " 1917..	1309,1	741,6	654,9	658,1	2403,2	750,9
3 " 1917..	1295,2	743,7	648,7	658,3	2390,2	743,0
27 Jan. 1917..	1284,8	747,5	668,0	662,3	2365,0	765,6
20 " 1917..	1274,5	743,9	676,9	664,9	2373,4	751,6
13 " 1917..	1271,9	740,9	691,4	674,6	2381,5	756,7
6 " 1917..	1261,7	739,4	701,7	689,4	2380,4	754,9
30 Dec. 1916..	1250,9	741,0	716,1	664,8	2360,0	751,4
23 " 1916..	1231,2	743,2	714,0	661,0	2333,9	723,3
16 " 1916..	1228,9	744,4	718,8	653,4	2315,9	727,0
4 Maart 1916..	924,7	757,4	494,4	728,4	2147,5	716,8
6 Maart 1915..	588,3	724,3	494,4	841,6	1988,4	603,3
24 Juli 1914..	543,5	729,8	783,8	494,4	1919,0	497,9

1) Inclusief de schuld van de schatkist in rek.-crt.

III. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Darle- hens- kassen- scheine	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
15 Maart 1917..	343,4	52,-	3,5	205,5	496,3	134,6
7 " 1917..	343,5	51,6	3,2	207,6	502,5	126,8
28 Febr. 1917..	343,6	52,0	2,9	202,2	508,8	115,0
23 " 1917..	343,8	53,0	3,2	183,3	486,2	120,0
15 " 1917..	343,7	52,9	4,9	188,1	490,4	138,0
7 " 1917..	343,9	52,6	4,1	177,0	500,0	98,0
31 Jan. 1917..	344,-	52,8	4,3	181,1	503,2	109,4
23 " 1917..	344,1	53,7	4,9	164,0	482,3	108,3
15 " 1917..	344,4	54,2	4,4	213,4	479,5	163,7
6 " 1917..	344,9	52,9	4,-	233,3	506,5	142,0
30 Dec. 1916..	345,-	52,5	2,5	244,3	536,5	128,9
23 " 1916..	344,1	53,3	2,7	184,3	488,3	108,5
15 Maart 1916..	252,6	49,5	23,2	146,3	401,1	108,4
15 " 1915..	238,5	32,9	23,1	149,8	393,7	59,4
23 Juli 1914..	180,1	18,9	..	107,8	267,9	50,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKEN.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Vorde- ringen op het buitent.	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
31 Jan. 1917..	225,5	2,8	42,3	154,1	266,4	57,5
30 Dec. 1916..	224,0	2,0	42,0	168,8	284,9	61,6
30 Nov. 1916..	145,4	19,0	41,3	157,1	277,6	56,7
31 Jan. 1916..	111,5	3,5	43,4	63,7	213,4	13,1
30 Jan. 1915..	—	—	35,6	93,0	194,0	3,9
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

V. ZWEEDSCHE RIJKSBANK.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Vorde- ringen op het buitent.	Staats- fondsen	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
27 Jan. 1917..	186,6	151,2	63,9	95,1	357,4	120,5
20 " 1917..	186,6	151,2	64,3	99,4	367,4	118,8
13 " 1917..	186,5	150,3	62,4	115,8	378,0	123,0
5 " 1917..	181,9	152,7	62,5	146,5	392,2	132,0
30 Dec. 1916..	183,5	156,7	62,9	177,0	417,5	148,4
23 " 1916..	182,6	152,2	63,5	162,1	398,4	139,2
16 " 1916..	182,7	144,9	63,6	134,7	386,6	128,4
29 Jan. 1916..	132,8	136,4	50,9	82,6	282,4	111,1
30 " 1915..	108,6	49,2	27,9	149,5	267,5	74,9
25 Juli 1914..	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

VI. BANK VAN NOORWEGEN.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Vorde- ringen op het buitent.	Effecten	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Maart 1917..	128,9	78,7	13,0	145,8	259,0	70,4
28 Febr. 1917..	125,1	76,4	13,4	151,3	254,9	73,4
22 " 1917..	125,1	68,3	13,4	164,0	249,8	72,0
15 " 1917..	120,6	70,7	13,4	170,2	246,4	81,9
7 " 1917..	121,1	73,2	13,4	157,0	240,8	74,7
31 Jan. 1917..	121,2	76,9	13,9	158,6	234,0	83,8
22 " 1917..	125,2	79,9	13,9	156,5	231,3	85,1
15 " 1917..	125,3	80,8	13,9	151,0	235,3	79,8
8 " 1917..	120,4	83,1	13,9	152,1	240,9	76,8
31 Dec. 1916..	123,2	85,9	13,9	161,7	251,7	79,9
22 " 1916..	124,1	86,8	13,9	119,3	255,1	41,6
7 Maart 1916..	72,0	61,8	13,7	98,3	171,4	32,2
8 " 1915..	51,7	34,3	8,9	98,9	127,8	17,0
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 26 Maart 1917.

Nu in Rusland de voorlooptige regeering, volgens haar berichten reeds in de afgelopen week, den toestand geheel is gaan beheerschen en de vrees voor eene contra-revolutie van de zijde der afgezette regeering door de gevangenhouding van den ex-Tsaar en enkele kopstukken der reactie belangrijk is verminderd, is de belangstelling van „de beurs” weer teruggekeerd naar de vraagstukken, die haar vóór de Russische omwenteling bezig hielden, in de eerste plaats wel naar het Amerikaansch-Duitsche conflict.

De Vereenigde Staten rusten zich ten strijde toe en het is niet te verwachten, dat vriendschappelijke inmenging, van welken kant ook, de deelneming van den grootsten tot dusver neutralen staat, aan den wereldstrijd zal voorkomen. Van welken aard de deelneming zal zijn, waartoe vermoedelijk in de per 2 April aanstaande aankondigde buitengewone zitting van het congres zal worden besloten, is op dit oogenblik nog moeilijk te zeggen. Wel is aan te nemen, dat deze eerder den vorm van steun aan de Duitschland bestrijdende mogendheden, dan van een actief optreden op het oorlogsterrein in Europa zal aannemen. In verband daarmee is het dan ook waarschijnlijk, dat de Vereenigde Staten van hunne bevolking niet in de eerste plaats militaire diensten zullen verlangen, doch eerder toestemming zullen vragen tot het verleenen van finantiëlen en industriëlen steun in nog grotere mate dan deze tot dusverre reeds werd verstrekt. Vooraanstaande Amerikaansche bladen bepleiten reeds thans het toestaan van belangrijke credieten aan de geallieerden en een dergelijk voorstel schijnt ook reeds te zijn uitgegaan van den gouverneur van den Federal Reserve Board. Vooral dit laatste is als eene belangrijke frontverandering op te vatten, daar het nog maar enkele maanden geleden is, dat van de zijde van dien zelfden Board werd aangedrongen op beperking van credietverschaffing aan de entente-mogendheden, uit de overweging dat afvloeiing van verdere middelen naar de Entente-landen, gezien het reeds omvangrijke belang, dat de Vereenigde Staten bij de positie dier landen hadden, hem ongewenscht voorkwam.

De geallieerden kunnen voorloopig dus ongestoord voortgaan met het plaatsen van orders voor oorlogsmaterieel in de Vereenigde Staten. En daar ook de staat zelf groote orders voor oorlogstuig zal plaatsen, daarmee zelfs reeds is aangevangen, breekt dus voor de oorlogsindustrieën een

tijd van sterk verhoogde activiteit aan, die niet zal nalaten in vermeerdering van winst in die bedrukking te komen. Tot welke fabelachtige omzetten in de staalindustrie dit zal zal moeten leiden wordt duidelijk, indien men de in de afgelopen week bekend geworden resultaten over 1916 der Steeltrust vergelijkt met die over het vorige boekjaar. De omzet der trust bedroeg over het boekjaar 1916 n. l. rond \$ 1231 miljoen tegen \$ 726 miljoen in 1915. Na aftrek van alle bedrijfskosten beliepen de totale ontvangsten der Trust rond \$ 343 miljoen, tegen \$ 140 miljoen in 1915, de netto-ontvangsten \$ 294 miljoen tegen \$ 98 miljoen. Het overschot over het jaar 1916 bedroeg \$ 202 miljoen tegen \$ 44 miljoen in 1915. En dat de bedrijvigheid in de staalindustrie sedert begin 1917 niet aan het afnemen is, bewijst wel het cijfer der Januari-ontvangsten der Gulf States Steel Cy., dat voor 1917: \$ 268.000 tegen \$ 112.000 in 1916 bedraagt.

Deze enkele getallen zijn reeds voldoende om te doen besefsen van welk overwegend belang de verdere credietverstrekking aan de geallieerden zoowel voor dezen, als voor de Amerikaanse industrieën is. Dezen laatsten kan derhalve Amerika's samengaan met Duitsland's vijanden niet dan welkom zijn. Maar niet alleen de direct voor het krijgsbedrijf benodigde artikelen, ook levensmiddelen en alle andere producten, die de Vereenigde Staten kunnen uitvoeren, zouden der Entente worden geleverd.

Om in den meerderen tonnenmaat, die men vermoedt te zullen noodig hebben, te voorzien, beraamt men reeds thans plannen om een aantal schepen van de Grootte Meren naar den Atlantischen Oceaan te voeren, en wil daarbij den aanbouw van nieuwe schepen, — volgens ingekomen berichten, van hout gemaakt, — bevorderen. Daarbij is het wel aan te nemen, dat de Vereenigde Staten, éénmaal op het oorlogspad, niet zullen schromen ook op de in de Amerikaanse havens liggende Duitse schepen, tot een gezamenlijke maat van ca. 700.000 ton, beslag te leggen.

Met al deze voordeelen, welke de oorlog met Duitsland voor de Vereenigde Staten zou medebrengen, heeft men zich in de afgelopen week in Wallstreet bezig gehouden, minder aandacht schenkende aan de onvermijdelijke nadeelen, welke in den strijd liggen opgesloten; — men denke slechts aan verhooging van schuldenlast, in beslagname van eigendommen in het vijandelijke land, vermeerdering van het aantal torpedeeringen en allerlei represailles. Het tot zinken brengen der drie Amerikaanse schepen veroorzaakte dan ook in den aanvang der week, als zijnde een verdere stap in de richting van den oorlog, eene willige stemming, die nog aangewakkerd werd door het bericht dat de directeuren der spoorwegen met de leiders der arbeidersvereeningen tot eene schikking waren gekomen inzake de betaling van overwerk, waardoor de algemeene staking, die de voorgaande berichteweek dreigde, kon worden vermeden. De maatschappijen komen hierdoor weliswaar op hogere exploitatiekosten te zitten, doch het vermoeden ligt voor de hand, dat de regering, die als belanghebbende bij eene spoedige bijlegging van het geschil hoogstwaarschijnlijk bij het beslechten daarvan eenige pressie op de directie der spoorwegen heeft uitgeoefend, thans de maatschappijen niet in den steek zal laten, zoodat deze de beslissing op hun verzoek aan de Interstate Commerce Commission om zonder verwijl de thans geldende tarieven algemeen te mogen verhoogten wel met gerustheid mogen tegemoet zien.

Het een en ander riep ter beurze in Wallstreet een levendige, dikwerf zelfs zeer willige stemming te voorschijn, waarbij natuurlijk in de eerste plaats industrieëlen scheepvaartwaarden met belangrijke koersverbeteringen op den voorgrond traden. Voor Steels wekte daarbij nog het gunstige jaarverslag, waaraan wij hierboven eenige cijfers ontleenden, tot aankoop op, waarbij het feit, dat voor het Hooggerechtshof het verhoor inzake het proces tot ontbinding der Steeltrust is hervat, geen bespeurbaren invloed uitoefende. Wallstreet sloot de week in vaste houding af.

De Entente-landen hebben den gang van zaken in de Vereenigde Staten gedurende de afgelopen week, zooals van zelf spreekt, met groote voldoening waargenomen. Naast den moreelen steun, die de verwachte oorlog van de Vereenigde Staten, — die toch in hun optreden tegenover Duitsland wel zeer lankmoedig geweest zijn en zelfs niet meer dan drie maanden geleden nog bereid werden gevonden een vredesvoorstel van Duitsland te bemiddelen! — voor hen oplevert, beteekent deze voor hen een niet onder cijfers te brengen materieel voordeel. Engeland, zoowel als Frankrijk, ja misschien zelfs Rusland, worden daardoor in de gelegenheid gesteld te beschikken over een groot deel van Amerika's krachten, die vooral op industrieel terrein voor hen van zoo overwegende beteekenis zijn. Men herinnere zich maar de voortdurende moeilijkheden in Engeland en Frankrijk om nijverheid en landbouw gaande te houden, om eener-

zijds te leveren al die fabelachtige hoeveelheden aan direct en indirect oorlogsmateriaal voor de miljoenen legers, en daarbij toch ook den eigen bodem, waaraan tengevolge van de moeilijkheden in de scheepvaart en Duitsland's bedreiging daarvan al hogere eischen dan gewoonlijk moeten worden gesteld, niet te verwaarloozen. Thans bestaat er kans, dat Amerika den last zal verlichten, en, ook een belangrijke factor: zonder directe betaling voor zijne diensten te eischen. Geen wonder dan ook, dat, zoowel aan de Theems als aan de Seine doorgaans eene bemoedigende stemming ter beurze heeft geheerscht.

Te Londen, alwaar de levensmiddelenvoorziening in den laatsten tijd al zeer veel bezwaren heeft ondervonden, daar eensdeels de Duitse duikbooten menig schip dat vivres aanbracht vernietigde, en anderdeels slechts door verschillende dikwerf diep ingrijpende maatregelen in de door den landbouw benodigde arbeidskrachten kon worden voorzien; verwacht men van Amerika's medewerking in de eerste plaats hulp bij die voorziening. Kans, dat die hulp inderdaad wordt geboden bestaat, indien de Vereenigde Staten tot den bond van Duitsland's vijanden toetreden, allezins. Talrijke Amerikaanse schepen zullen levensmiddelen naar de Entente-mogendheden voeren, en daarbij behoort eene verzwakking van het duikbootwapen tot de mogelijkheden. Immers stelt de Amerikaanse marine zich voor met kracht tegen de onderzeeërs op te treden, zoodat er allicht een aantal verloren zullen gaan en, wil de Duitse marine de Vereenigde Staten bestrijden, dan kan zij dit wel niet anders doen dan met het duikbootwapen, en hare onderzeeërs zouden daartoe een veel grootere zone moeten doorkruisen dan tot dusverre, zoodat ze uit den aard der zaak in de Engelsche wateren minder talrijk zouden moeten worden. Merkwaardig is, hoe men in de oorlogvoerende landen veeleer geneigd is het oor te leenen aan gunstige dan aan ongunstige berichten. Zoo maakt de wekelijksche publicatie der — hoogst ongunstige — schatkistinkomsten ter beurze zoo goed als nooit indruk van beteekenis. De 2½ pCt. Consols brokkelden in den loop der week eenigszins af (54½—53). Amerikaanse spoorweg- en nijverheidsfondsen verhoogden, in aansluiting aan de houding van Wallstreet, hunne koersen.

Ter beurze van Parijs was de stemming de geheele week door kalm. Vanzelf spreekt, dat het terugtrekken der Duitschers op het Oostfront nieuwen moed om vol te houden gegeven heeft. Al hebben natuurlijk de berichten omtrent de algeheele vernieling in de thans prijsgegeven streken weer eens zorgvolle gedachten te voorschijn geroepen, op welke wijze deze en andere schade na den oorlog zal kunnen worden hersteld. Ook hier verwacht men, te oordeelen naar de persstemmen, veel goeds van de voorbereiding in de Vereenigde Staten. Veel belangstelling bestond ter beurze voor de groote emissie van het Crédit Foncier de France, dat op 24 dezer de inschrijving openstelde op 600 miljoen francs 5½ pCt. „obligations avec lots” tot den koers van fr. 285 per obligatie van nominaal frs. 300. Het resultaat der inschrijving is alhier nog niet bekend, doch het is aan te nemen, dat voor een overweldigende som is ingeschreven, gezien de uitgebreide „clientèle” die in Frankrijk en ook in het buitenland voor de waarden van het bekende Crédit Foncier bestaat. In de pers werd met voldoening gesproken over den grooten weerstand, die Frankrijk op financieel gebied met deze uitgifte, welke na de twee groote oorlogsleeningen komt, heeft getoond. De 3 pCt. Fransche rente daalde in den loop der week weder 10 centimes (61,50). Aandeelen Rio Tinto stegen ter beurze te Parijs in verband met het op 22 dezer gedeclareerde hooge slotdividend van 55 sh., waardoor de geheele uitkeering voor het jaar 1916 op 95 sh. komt te staan tegen 55 sh. over 1915, van 1755—1785.

Te Berlijn heeft de terugtocht der Duitse legers in Noord-Frankrijk geen ongerustheid gewekt. Men heeft er vertrouwen in de militaire hoofdleiders en wanneer er woorden van critiek worden vernomen; dan gelden die in den regel de tegenover het eigen land getroffen maatregelen. Zoo werd in de afgelopen week critiek uitgeoefend op de Z.E.G., en in de geneigdheid der regering dit lichaam te herzien, blijkt voldoende, dat deze oorlogsorganisatie, hoewel men het geslaagd mag achten in zijne pogingen tot centralisatie van de Duitse inkoop in den vreemde, toch niet geheel tot voordeel van den Duitschen handel heeft gestrekt. In 't bijzonder werd het feit gelaakt, dat voor tot lageren prijs dan de inkoopwaarde onteigende goederen, door de Z.E.G. groote winsten waren gemaakt bij de Duitse consumenten, waardoor deze winsten zonder doel den handelaars waren ontgaan.

Naar het schijnt, ziet men te Berlijn de voorbereidselen der Vereenigde Staten tot den oorlog met gerustheid aan. Het lijkt wel of men het belang van de mogelijke breuk onderschat. Toch is deze voor het Duitse Rijk minstens geno-

weer terug op 35/—, dan zou de maatregel voor dat jaar ongeveer £ 7 à 8 miljoen kosten, berekend op een gemiddelde opbrengst van vóór den oorlog, maar indien de maatregel haar doel bereikt, zal deze agrarische politiek natuurlijk meer moeten kosten, daar men juist er door hoopt, de opbrengst aanmerkelijk te kunnen opvoeren. Dat dit theoretische althans mogelijk is blijkt wel uit het feit, dat in 1868 de Engelsche tarweoogst 17.000.000 qrs. bedroeg tegen gemiddeld ongeveer 7.500.000 qrs. in de laatste tien jaar. Toch wil het ons voorkomen, dat het vraagstuk van de arbeidskrachten zeer veel belangrijker is, dan dat van de prijzen en men bedenke daarbij, dat ook vóór den oorlog allervege geklaagd werd over gebrek aan arbeidskrachten op het land.

Bijna nog meer dan voor tarwe toont Chicago willigte voor maïs. De vraag, of liever het gebrek aan vraag, van Europa schijnt geen invloed uit te oefenen; de eigen consumptie is van dien aard, dat de prijzen zeer regelmatig blijven stijgen, niettegenstaande ze zich reeds lang op ongekende hoogte bevinden. De andere voergranen volgen deze

beweging in een enigszins vertraagd tempo.

Buitenlandsche granen in Nederland.

Het was een betrekkelijk goede week, aangezien weer eenige booten met maïs, die geruimen tijd in Engeland hadden gelegen, behouden in de vaderlandsche havens aankwamen. Een dier ladingen, uit Noord-Amerikaansche maïs bestaande, was tengevolge van de lange reis in minder goeden toestand. Ook kwam een lading katoenzaadmeel aan, een zeer welkom krachtvoeder, nu de Regeering zoo karig met de distributie van lijnkoeken moet zijn.

Overigens schijnt men niet veel opgeschoten te zijn, met de regeling van den aanvoer, daar de route via Halifax nog steeds niet door Engeland aanvaard wordt; zelfs voor tarwe wordt geen uitzondering gemaakt.

De maatregel om het tarwemeel en de tarwebloem met aardappelmeel te mengen, heeft tengevolge gehad, dat de meeste kleine molenaars uitgesloten zijn voor het malen van de regeeringstarwe, aangezien zij niet over een menginrichting beschikken.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres *)		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe April	Maïs Mei	Lijnzaad April
26 Mrt. '17	190 ³ / ₈	116	60 ³ / ₈	14,70	10,35	21,50
19 „ '17	188 ¹ / ₈	112	58 ³ / ₈	14,55	9,55	21,80
27 Mrt. '16	109 ⁷ / ₈	73 ¹ / ₄	43 ¹ / ₄	8,10	5,05	11,20
26 Mrt. '15	149	71 ⁵ / ₈	57 ³ / ₈	12,55 ³)	5,80	9,95
26 Mrt. '14	93 ¹ / ₄	68 ⁵ / ₈	39 ¹ / ₂	9,00 ³)	5,00 ⁴)	13,20 ³)
20 Juli '14	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9,40 ²)	5,38 ²)	13,70 ²)

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Mei. ⁴) per Juni.

*) De noteeringen van Buenos Ayres zijn van 16 en 23 Mrt.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	26 Maart 1917	19 Maart 1917	27 Maart 1916
Tarwe	472,— ¹)	472,— ¹)	368,— ¹)
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	345,— ¹)	345,— ¹)	255,— ¹)
Gerst (46 lb. feeding)...	345,— ¹)	345,— ¹)	348,—
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹)	20,— ¹)	16,—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad)	200,— ¹)	200,— ¹)	156,50
Lijnzaad (La Plata).....	740,—	740,—	457,50

¹) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18-24 Maart 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	18-24 Maart 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	1917	1916
Tarwe.....	10.821	84.463	122.927	—	4.553	—	89.016	122.927
Rogge.....	—	4.465	7.007	—	—	—	4.465	7.007
Boekweit	—	654	4.844	—	—	500	654	5.344
Maïs	5.087	51.393	61.168	2.090	39.309	24.930	90.702	86.098
Gerst	—	2.608	32.372	—	5.492	2.640	8.100	35.012
Haver	—	—	17.710	—	6.790	4.218	6.790	21.928
Lijnzaad	5.480	8.322	14.347	—	7.560	25.788	15.882	40.135
Lijnkoek.....	150	9.150	51.215	5.000	14.132	4.165	23.282	55.380
Tarwemeel	30	3.815	—	—	—	—	3.815	—

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe.....	6.622	68.230	155.927	—	—	—	68.230	155.927
Maïs	—	7.479	39.267	—	—	—	7.479	39.267

METALEN.

IJZER EN STAAL.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
23 Maart 1917..	nom.	136.-/-	216.10/-	30.10/-	—
16 „ 1917..	nom.	136.-/-	205.2.6	30.10/-	—
24 Maart 1916..	89/-	113.10/-	200.-/-	35.5/-	93.-/-
26 Maart 1915..	65/7	68.15/-	165.15/-	23.15/-	44.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

Engeland. De productie van alle soorten ruw-ijzer en staal heeft naar schatting haar hoogtepunt bereikt en ofschoon de pogingen, die werden aangewend om de te produceren hoeveelheden te vergroten gedurende eenigen tijd vorderingen maakten, was het tot nu toe onmogelijk, haar tot een succesvol eind te leiden. Het gebrek aan werkkrachten, de onvoldoende transportmiddelen en ongeëvenredigde aanvoeren van ruw materiaal zijn de voornaamste moeilijkheden waarmede men te kampen heeft.

De vraag naar alle staalproducten voor nationale doeleinden is zoo buitengewoon groot, dat herhaalde aanvragen van de zijde der geallieerden moesten worden afgewezen. Er zijn inderdaad nog belangrijke hoeveelheden te leveren op oude contracten met Fransche en Italiaansche verbruikers.

De vergunningen, die noodig zijn om de exportcontracten ten uitvoer te kunnen brengen, worden langzamerhand schaarscher en slechts zeer zelden verleend. Wat den handel betreft, zoo wordt de aandacht het meest gewijd aan scheepsbouw materiaal. Op alle scheepswerven heerscht groote bedrijvigheid, daar de Regeering alles doet om de aflevering te bespoedigen.

Duitschland. Het gunstigere weder schijnt een weldadigen invloed te hebben gehad op den geheelen economischen toestand van dit land. Het spoorwegverkeer, ofschoon nog niet normaal, gaat langzamerhand weer zijn ouden gang, waardoor de autoriteiten in staat worden gesteld de belangrijke hoeveelheden ruw materiaal naar en van de fabrieken te transporteeren. Binnenkort zullen de werken weer in staat zijn, de productie tot haar vorige hoogte op te voeren, doch voor het oogenblik is zij nog onvoldoende, zoodat de autoriteiten genoodzaakt zijn, haar zorgvuldig en gelijkmatig onder de verbruikers te verdeelen.

Het jongste bericht aangaande de prijsverhooging voor Halbzeug en Formeisen is aangevuld door een aankondiging waarin gezegd wordt, dat op alle exportorders, die nog niet zijn uitgevoerd, door de producenten een toeslag zal worden gevraagd als tegemoetkoming in de steeds toenemende kosten van het ruwe materiaal.

Op nieuwe contracten met neutrale landen wordt bijna geen acht geslagen, zoodat de omvang van zaken in dit opzicht zeer beperkt is.

Het Stahlwerks Verband heeft belangrijke aanvragen uit

het buitenland ontvangen voor zwaar spoorwegmateriaal, doch met het oog op de enorme en dringende vraag van de zijde der Staatsspoorwegen en het Ministerie van Oorlog is het Verband slechts in staat op een gedeelte dezer bestellingen in te gaan.

Amerika. Er valt niets belangrijks te vermelden.

WOL.

De derde reeks veilingen te Londen is op 20 Maart begonnen in opgewekte stemming. De Mérimos prijzen ondergingen geene verandering; Crossbreds werd niet aangeboden, daar deze wolsoort geheel in de handen der regeering berust. Ca. 75.000 balen zullen in deze reeks veilingen worden ter markt gebracht.

De markt te Bradford is vast en de voorraden beginnen aanmerkelijk af te nemen. Voor Mérimos en fine crossbreds tops is een nieuwe prijsstijging waar te nemen.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
23 Maart 1917.....	70	54	42½	35½	31
16 „ 1917.....	68½	53	42	35½	31
25 Maart 1916.....	43	37	33	29	27

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen. (Middling Uplands.)

	23 Mrt. '17	16 Mrt. '17	9 Mrt. '17	23 Mrt. '16	23 Mrt. '15
New York	19,20 c	17,80 c	18,— c	12,— c	9,20 c
Liverpool	12,47 d	12,03 d	11,94 d	7,78 d	5,48 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 9 Mrt. '17	Overeenkomstige perioden	
		1915-'16	1914-'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	4280	3768	5626
„ Atlant. Havens	1682	2002	2848
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2062	1794	2602
„ „ t Vasteland.	1664	1570	2926
„ „ Japan etc...	431	295	364

Vorraden in duizendtallen	9 Maart '17	9 Maart '16	9 Maart '15
Amerik. havens.....	1249	1477	1564
Binnenland.....	1196	1028	971
New York.....	144	314	130
New Orleans.....	420	378	371
Liverpool.....	774	926	1368

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester dd. 7 Maart 1917.

Gedurende de afgelopen week heeft de katoenmarkt veel minder onder den invloed van de politieke gebeurtenissen gestaan, dan zulks in de laatste weken het geval is geweest. De positie van het artikel is echter zeer sterk en men meent, dat alleen de onzekerheid omtrent de toekomst een verdere groote prijsverhoging tegenhoudt. De berichten omtrent den nieuwen aanplant zijn niet gunstig, daar het koude weer de bewerking van de gronden zeer belemmert. Daartegenover meent men weer, dat de strenge winter de bedreiging van de boll weevil zeer heeft verminderd en dat de groote aankopen van meststoffen verder een goeden invloed op de opbrengst per acre zullen hebben, zoodat men in het komende seizoen wel een goeden oogst zou mogen verwachten. Dit zijn echter alles maar veronderstellingen; het feit heeft bestaan, dat de vraag voor het restant van den ouden oogst voldoende groot is om de prijzen staande te houden, en dat houders van katoen in het Zuiden deze alleen verkoopen als zij daarvoor hogere prijzen kunnen krijgen. In Egyptische katoen is slechts weinig gedaan en prijzen daarvan zijn onveranderd.

De vraag naar Amerikaansche garens is nog steeds niet verbeterd en elke verhoging van katoenprijzen doet de spinmarge weer iets verder inkrimpen. De handel in garens is ook ver van bevredigend en enkele soorten inslag worden zelfs met verlies verkocht. Koopers voor het Binnenland zijn in den regel slechts voor kleine partijtjes voor spoedige levering in de markt en de exportvraag lijdt zeer onder de

slechte transporttoestanden. De West-Europeesche markten toonen wel wat meer belangstelling en bij een beter scheepvaartverkeer zouden zeker meer zaken tot stand komen. Egyptische garens zijn weinig veranderd, maar de prijzen zijn zeer onregelmatig en varieren sterk bij de verschillende spinners onderling. Over het algemeen is de markt zeer kalm.

Ook in manufacturen komen weinig zaken tot stand en fabrikanten worden langzamerhand om orders verlegen. Op de beurs is men zeer verontwaardigd over de voorgestelde verhoging van 4 pCt. van de invoerrechten op katoenen manufacturen in Engelsch-Indië en men begrijpt niet hoe deze verhoging zonder voorafgaande waarschuwingingevoerd is kunnen worden. Er is wel wat belangstelling van China, Java en de Straits, maar de prijzen die men daar biedt, zijn in de meeste gevallen te laag om tot zaken te leiden. Zuid-Amerika en de kleine markten koopen zeer voorzichtig, terwijl de binnenlandsche vraag eveneens van weinig betekenis is.

SUIKER.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java: fob.	Americ. Granu- lated fob.	
23 Maart 1917..	f 22	47 1/2	—	—	5,52
16 „ 1917..	„ 22 3/8	47 1/2	21/3	30/6	5,33
23 Maart 1916..	„ 27 3/8 1/2	42 1/2	18/9	27/10 1/2	5,71
23 Maart 1915..	„ 18 3/8	31/-	—	—	4,74
21 Juli 1914..	„ 11 1/2 1/2	18/-	—	—	3,26

Bietsuiker was aan onze markt lusteloos gestemd en afdoeningen bepaalden zich tot enkele partijen prompte suiker tot f 12 3/8 à f 12 7/16. Zoolang geene bepalingen betreffende den uitvoer gemaakt worden, zal onze markt een slepend karakter behouden.

F. O. licht bericht, dat de kansen voor een aanbouw van beetwortels, gelijk aan dien van verleden jaar, in Duitschland over het algemeen nog niet groot zijn. Alleen wanneer de maximumprijzen van andere gewassen, die met de suikerbieten concurreren, spoedig verlaagd worden, zoude hierin nog eene verandering ten goede kunnen komen. Voor Oostenrijk-Hongarië blijft men eenen gelijken uitzaai als verleden jaar verwachten, in sommige districten zelfs eene matige uitbreiding. Intusschen wordt overal naar de intrede van warmer weer verlangd.

De Engelsche Februari statistiek luidt als volgt:

	Feb. '17	Feb. '16	Jan./Feb. 1917	Jan./Feb. 1916
Import Riet	73.414	81.226	172.659	128.243 tons
„ Biet	—	—	—	—
„ Geraffineerd	1.922	18.926	21.539	59.131 „
Totaal	75.336	100.152	194.198	187.374 tons
Stock in Bond ...	79.250	65.900	—	—
„ Raffinaderijen	25.700	15.100	—	—
Productie „	53.804	52.930	100.901	109.397 „
Tot. Binnenl. verbr.	85.712	109.275	177.922	220.850 „

terwijl de import van suiker in U.K. van 1 Januari tot 10 Maart als volgt onder cijfers gebracht wordt:

	1917	1916	1915	1914
Ruw..... tons	190.162	161.165	217.431	170.271
Geraffineerd „	23.562	74.095	170.620	174.685
Totaal..... tons	213.724	235.260	388.051	344.956

De binnenlandsche consumptie is dus tegen verleden jaar niet onbelangrijk verminderd, doch bij de cijfers van den invoer komt dit nog geenszins tot uitdrukking. Interessant zullen deze waarnemingen gedurende de eerstvolgende maanden zijn.

Naar verluidt heeft Engeland in het begin van Maart weder 100.000 tons Cuba-suikers gekocht, waardoor de totale aankopen van die zijde uit den loopenden Cuba-oogst op ongeveer 400.000 tons gebracht worden. Het schijnt tegenwoordig echter gemakkelijker te zijn om ruwsuiker te koopen dan raffinade, van welke omstandigheid de witte Java-suiker bij gelegenheid kan profiteren. Vooral waar de Cuba-oogst niet groter dan verleden jaar belooft te worden — 3.000.000 tons wordt nu zelfs als maximum genoemd — zijn de vooruitzichten voor Java-suikers gunstig.

Intusschen bleef de Java-markt tot dusver nog stil.

In Amerika was de markt de afgelopen week weer eens zeer vast gestemd en zijn Spot Centrifugals van 5.27 c.

gestegen tot 5.52 à 5.64 c. De ontvangsten bedroegen 76.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons en de voorraad 274.000 tons tegen 117.000 en 123.000 tons in de twee voorgaande jaren.

Cuba-statistiek:

	1916/17	1915/16	1914/15
Ontv. d. wk. tot 10 Mrt. '17	107.832*	134.049	131.000 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1916	973.484	1.335.207	928.676 „
Werkende fabrieken....	?	183	174 „
Export d. week tot 10 Mrt.	71.000	57.854	69.550 „
Totaal sedert 1 Dec. 1916	551.823	799.042	544.930 „
Totaal voorr. op 12 Mrt.	322.000	535.350	384.000 „
Export V.S. Geraff. tot			
17 Febr.....	33.305	108.886	13.674 „

* Opgave van slechts 6 havens verkrijgbaar.

De raming voor Portorico werd met 50.000 tons verminderd; daarentegen zijn de vooruitzichten voor de Australische oogsten — Queensland, N.-S.-Wales en Fidsji — bijzonder gunstig.

JAVA KINABAST.

(Opgave van het Kina-bureau).

De Unit-Limite voor den verkoop der Pharmaceutische-Basten voor de veiling van 29 Maart 1917 is vastgesteld op: 20,50 Cts. per 1/2 K.G.

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

De markt onderging in de afgelopen week geen verandering. Het aanbod in eerste hand van koffies uit de Nederlandsche Koloniën was matig en vond tot onveranderde prijzen goeden aftrek. Overigens valt er weinig te berichten, in tweede hand blijft de omzet zeer miniem.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
24 Maart 1917	299.000	6325	1.882.000	5900	11 ³¹ / ₈
17 „ 1917	296.000	6200	1.936.000	5800	11 ⁷ / ₈
24 Maart 1916	289.000	6200	1.728.000	6500	11 ³ / ₄
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
24 Maart 1917..	38.000	1.911.000	74.000	8.948.000
24 Maart 1916..	62.000	2.846.000	185.000	10.572.000

RUBBER.

De markt had in de afgelopen week een kalm verloop met eenige neiging tot dalen. Iederen dag waren de noteeringen iets lager en de week sluit als volgt:

Prima Hevea Crêpe en smoked Sheets:

Loco/Juni.....	3/1 ¹ / ₄	einde vorige week	3/2 ³ / ₄
Juli/Dec.	3/-	„ „	3/- ¹ / ₂
Hard cure fine Para ..	3/3	„ „	3/2 ¹ / ₄

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine. Er kwamen geen zaken tot stand. Biedingen van: f 129,— voor „Harrison” en f 116,— voor „Knickerbocker” werden door Amerika geweigerd met tegen-offerten ad resp. f 136,— en f 128,—, alles „Exclusieve alle oorlogsrisico”; vracht boven \$ 3,— per 100 lbs. voor koopers' rekening.

Einde der week werden deze offerten nog verhoogd tot op f 140,— voor „Harrison” en f 131,— voor „Knickerbocker”; vrachtbasis \$ 3¹/₂.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche: voor „Harrison” werd een bod van f 124,— geweigerd, met tegen-offerte ad f 129,— exclusieve oorlogsrisico.

Zuid-Amerikaansche: De offerten luiden deze week:

La Plata No. I	f 93,—
La Plata No. II	f 90,—

i.o.b. Buenos-Aires. Koopers hebben voor scheepsruimte te zorgen binnen 30 dagen.

Verder: fac „A” f 110,—
fac „B” f 108,—
fac „X” f 108,—

franco wal Rotterdam, doch alle oorlogsrisico voor koopers' rekening.

Deze offerten zijn niet geaccepteerd. Daarentegen lood men: voor de laatste drie merken respectievelijk f 108,—, f 106,— en f 104,— genoemde condities, en tevens resp. f 114,—, f 112,— en f 110,—. Inclusieve oorlogsrisico's.

Neutrallard. Er was slechts ééne offerte ad f 144¹/₂ exclusieve oorlogsrisico.

Katoenzaad-olie, geheel zonder offerten.
Geraffineerd Cocosvet. Noteering ca. f 100,— prompte levering.

COPRA.

In den toestand van de markt kwam deze week geen verandering; bij gebrek aan aanbod ging er niets om.

Ceylon cif. Londen £ 42.15.— en cif. Marseille £ 49.—.

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

24 Maart 1917..	f 48 ¹ / ₈ nom.	} N.O.T.-condities.
17 „ 1917..	48 ¹ / ₄ nom.	
24 Maart 1916..	41 ¹ / ₂	
24 Maart 1915..	68 ¹ / ₂	
20-25 Juli 1914..	28 ³ / ₄	

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

24 Maart 1917. Scheepvaartberichten over de afgelopen week bleven uit.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
19/24 Maart 1917	—	—	—	—	—	—
12/17 „ 1917	—	—	—	—	—	—
20/25 Maart 1916	—	—	f 13,—	14/-	f 90,—	135/-
22/27 Maart 1915	—	—	9/-	10/-	71/3	67/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
19/24 Maart 1917.....	—	—	—	—
12/17 „ 1917.....	—	—	—	—
20/25 Maart 1916.....	—	—	—	525/-
22/27 Maart 1915.....	—	—	—	220/-
Juli 1914.....	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Pcti Middlesbro'
19/24 Maart 1917.....	—	—	—	—
12/17 „ 1917.....	—	—	—	—
20/25 Maart 1916.....	26/6	24/-	—	—
22/27 Maart 1915.....	14/3	16/-	—	—
Juli 1914.....	4/3	5/4 ¹ / ₂	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
19/24 Mrt. 1917	—	—	—	—	—	—
12/17 „ 1917	—	—	—	—	—	—
20/25 Mrt. 1916	fr 71,—	97/6	100/-	75/-	f 6,—	—
22/27 Mrt. 1915	„ 18,—	20/-	27/-	26/-	„ 6,—	—
Juli 1914	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Hout gezaagd en pitch-pine per St. Pct. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.
Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
19/24 Maart 1917.....	—	—	—	—
12/17 „ 1917.....	240/-	—	—	135/- ¹⁾
20/25 Maart 1916.....	125/-	165/-	—	135/- ¹⁾
22/27 Maart 1915.....	55/-	75/-	75/-	90/-
Juli 1914.....	14/8	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per zeilschip.

BINNENVRACHTEN.

De haven van Rotterdam heeft deze week een eenigszins levendiger aanblik te zien gegeven, dan de vorige weken het geval geweest is. Er zijn namelijk eenige graanbooten binnengekomen, te weten de Rijndijk, de Zuiderdijk, de Besoeki, met graan voor de Nederlandsche Regeering, en eenige Reliefbooten; vooral met de eerstgenoemde booten was de binnenscheepvaart gebaat, immers van de ladingen maïs, haver, rogge, gerst, komen 60 pCt. aan de particuliere schippers en 40 pCt. aan de kantoorrederijen, terwijl de tarwé-

ladingen deels volgens de schippersbeurtlijst, deels aan de kantoor-schepen worden bevracht; een vast percentage voor de tarwe-aanvoeren is tot op heden niet vastgesteld.

De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam heeft gemeend niet gunstig te mogen adviseeren aan B. en W. van Rotterdam terzake van het aanstellen van een gemeenteambtenaar voor het afroepen ter beurze van de scheepsvrachten. Waar een en ander uitvoerig in de dagbladen werd vermeld, kan van deze plaats volstaan worden daar naar te verwijzen.

Van de vrachten zelf valt deze week niets bijzonders te vermelden, zij bleven voor de enkele bevrachtingen, die plaats vonden, geheel op dezelfde hoogte van de vorige weken; de besteede regeeringsvrachten geschieden geheel volgens de daarvoor vastgestelde vrachten. Het sleeploon naar de Ruhrhavens was ongeveer evenals de vorige weken, met een enkele afwijking. Er was deze week vraag naar schepen om in Duitschland cement te gaan laden, doch verviel een en ander weder, omdat het cement momenteel niet uit Duitschland uitgevoerd mag worden; ook was er boven de gewone vraag naar scheepsruimte om kolen te gaan laden te Luik o.a., ook eenige vraag om dergelijke ladingen te Brussel te gaan halen; bij het laatste werd dan tevens vrij sleepen naar en van Willebroek gegeven.

ADVERTENTIËN

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT PETROGRAD.
Telegramadres: NEDRUSBANK

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

INCASSO-BANK

AMSTERDAM-ROTTERDAM-ALMELO

Volgestort Kapitaal f 10.000.000,—

Reserve f 1.564.000,—

KANTOOR TE ROTTERDAM, LEUVEHAVEN 103

RUSSISCH-HOLLANDSCHE BANK

RUSSKO-GOLLANDSKI BANK
BANQUE RUSSO-HOLLANDAISE

PETROGRAD

NEWSKI PROSPEKT 21
Telegram-Adres: PETRODAM

Volgestort Kapitaal Rs. 10.000.000

Rentevergoeding op chèque-rekeningen
tot nader order 4 pCt.

Reserven Rs. 1.000.000

Financiering van im- en export. Rembours-credieten. Incasseering en aan- en verkoop van wissels. Handelsinformaties.

Inlichtingen verkrijgbaar bij de Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland:

de Rotterdamsche Bankvereniging te Amsterdam en Rotterdam

GEO. H. MCFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND, Oldenzaal—Enschede

GEBR. VAN UDEN

ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieuren
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-CompagnieVerkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,—
op elk goed effectenkantoorJ. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

Accountantskantoor

James Polak

(Lid Ned. Acc. Verg.)

POSTHOORNSTEEG 7^B

ROTTERDAM.

GEBROEDERS CHABOT
ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen
van elken aard.**DIRKZWAGER'S SCHEEPSAGENTUUR**

MAASSLUIJ EN HOEK VAN HOLLAND

Belasten zich met het rapporteeren van schepen en het behandelen van scheepszaken op den Nieuwen Waterweg

NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ

MAASSLUIJ

Contracteeren voor het bergen van gezonken schepen en ladingen, op de rivieren en buitengaats; belasten zich met het instellen van duikeronderzoek, enz. enz.

De Nederlandsche Overzee Trustmaatschappij

maakt bekend, dat hare Afdeelingen No. 6 „Boekhouding (Kas)” en No. 11 „Klachten en Inlichtingen”

zijn verplaatst van Oranjestraat 13 naar

PARKSTRAAT 105

Het Bureau van de

Commissie voor den Nederlandschen Handel

is verplaatst van Oranjestraat 13 naar

PARKSTRAAT 105

Spreekuur alle werkdagen van 10-12 v.m. (Telefoon H. 8570).

Namens de Commissie voornoemd,
Mr. J. E. CLARINGBOULD, Secretaris.**LAPIDOTH & VIS**
ASSURANTIËN

De Ruyterkade 124, Amsterdam

belasten zich met het plaatsen van alle assurantiën, speciaal

TRANSPORT-, MOLEST- EN BRAND-
VERZEKERINGEN**VAN RIJN & CO**
UTRECHT — POSTBUS 40EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCHÉ

FIJNE TAFELMOSTERD

PRACTISCH EFFECTENBOEK

ter vereenvoudiging van administratie en ten gebruike voor de

VERMOGENSBELASTING

Prijs f 1,—

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITG. MIJ, R'DAM

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENTE-VERGOEDING.

PH^S VAN OMMEREN REEDER, CARGADOOR, EXPEDITEUR,
ROTTERDAM ASSURANTIE

AGENT VAN STOOMVAARTLIJNEN NAAR: AUSTRALIË EN NIEUW-ZEELAND, CHINA EN JAPAN,
BRITSCHE-INDIË, ZUID-AFRIKA, CHILI EN PERU, MEXICO, WEST-INDIË,
LONDON, LIVERPOOL, MANCHESTER, SOUTHAMPTON EN CORK.

PHs. VAN OMMEREN (LONDEN) LTD, LONDEN
THE PH. VAN OMMEREN CORP'N OF NEW YORK, NEW YORK

VAN ES & VAN OMMEREN, AMSTERDAM
COMPTOIR MARITIME ANVERSOIS, ANTWERPEN

Holland-Canada Hypotheekbank — 's-Gravenhage

Uitstaand bedrag Pandbrieven ruim f 12.500.000,—

5 pCt. Pandbrieven tegen den koers van 99¹/₂ pCt.

GEBRS. MISPELBLOM BEIJER

(COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP)

BANKIERS

Gestort Kapitaal f 1.000.000,—

Reserve ruim f 140.000,—

HOOFDKANTOOR te LEEUWARDEN

BIJKANTOREN te BOLSWARD, HARLINGEN, HEERENVEEN, JOURE, SNEEK, STEENWIJK en WOLVEGA
ZITDAG te LEMMER

Zijn steeds koopers van incurante Friesche Gemeente- en Waterschaps-Obligatiën

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren
Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen
Ijzerconstructiën

Haarlemsche Bankvereniging
HAARLEM

AALSMEER, BEVERWIJK, HILLEGOM
HOOFDDORP, LISSE, IJMUIDEN

Volgestort Kapitaal en Kapitaal-reserve f 3.750.000,—

**NIJGH & VAN
DITMAR'S
UITGEVERS-MIJ**

ROTTERDAM
Wijnhaven 111-113
Telef. 7841 -'42 -'43

WEISE & Co. ROTTERDAM
AMSTERDAM

Import van en Handel in

OVERZEESCHE PRODUCTEN

speciaal RUBBER, GUTTA-PERCHA en BALATA

Belast zich met het
verzorgen van uit-
gaven en tijdschrif-
ten op elk gebied